

CHKD JAN 22 1963

NEW YORK PUBLIC LIBRARY
DIV. S
GRAND CENTRAL STA. BOX 2231
NEW YORK 17, N.Y.

VIENYBĖ

77 M. 3 N.

192 Highland Boulevard
Brooklyn 7, N. Y.

1963 M. SAUSIO (JANUARY) 18 D.

Telefonas:
APplegate 7-7257

KAINA 15 C.

Komp. Julius Gaidelis, solistė Daiva Mongirdaitė ir Bostono Mišrus Choras Vienybės koncerte.

Vienybės koncertui praėjus...

Kompozitoriaus Juliaus Gaidelio vadovaujamas Bostono mišrus choras su solistais Daiva Mongirdaite ir Stasiu Liepu sausio 12 d. Brooklyn Academy of Music salėje pateikė gražų koncertą Vienybės tradiciniame metiniame rengime. Pirmą kartą New Yorke buvo atlikta Juliaus Gaidelio kan-

tata apie Lietuvą pagal Stasio Santvaro žodžius.

Kartatai buvo skirta antra koncerto dalis. Jos graži muzika, sutalyta su poeto Lietuvos vizija, naujų muzikos kūrinių išsilgusiems klausytojams buvo tikra dvasinė puota.

Kantatos atlikime dalyvavo choras ir abudu solistai,

kurie prieš tai publikai jau buvo pasirodę savo solo dainomis ir duetais. Taip pat ir choras buvo pateikęs gražių dainų.

Koncerte svečių matėsi ne tik iš New Yorko ir jo apylinkių, bet buvo net ir iš Philadelphijos, Baltimorės ir Washingtono.

Nukelta į 10 psl.

Kalbantis apie praeitį ir ateitį... V. Tysliavienė, lankydama Lietuvoje, turėjo visą eilę domių susitikimų bei pokalbių. Nuotraukoje ji kalbasi su buvusiu nepriklausomos Lietuvos paskutiniu užsieny reikalų ministru Juozu Urbšiu, kuris šiuo metu gyvena Kaune.

Z. Serafino nuotrauka

MES

VYTAUTAS ŠIRVYDAS

Dar sykį praėjusius metus akimis apmesdamas, sąmoningas lietuvis prisimins, kad Maskva po senovei pasauliui siekė įkalbėti, būk (kaip 1942 m. sakė Wendell Wilkiui) Lietuva tokia neatskiriama Sovietijos dalis, kaip Kalifornija Amerikai. Laisvas pasaulis po senovei tam netikėjo. Prie prezidento Kennedy pareiškimo ALTo-Bendruomenės delegacijai Baltuose Rūmuose prisidėjo kalbos Jungtinėse Tautose, kur pasisakė anglai ir amerikiečiai — net kinų atstovas. Po senovei, Maskva visokiomis priemonėmis siekė suniekti tuos lietuvius užsienyje, kurie visur kelia balsą, reikalaujantį Pabaltijo kraštams sugrąžinti apsisprendimo teisę.

Tiesa, JAV Valstybės Departmentas Kongreso nariams yra pareiškęs, kad šiuo metu Amerika nieko pozityvaus negali daryti, bet Kongreso viena pakomisija mano, kad visgi galima buvo kelti griežtesnis balsas. Lietuvių viltis po senovei tiksliausiai neša pasaulį siaubiąs nacionalizmas ir nusistatymas prieš visokį kolonializmą. Yra šiek tiek vilčių ir per daug lėtame Sovietijos viduje vykstančiame žmoniškėjime. Bent juo iš dalies, sakoma, atsidedas ir prezidentas Kennedy. Gal šiek tiek reiktų ir mums atsidėti, nors mes geriau rusų tautinį pobūdį pažįstame negu amerikiečiai.

Mūsų istorikas, peranksti miręs Tėviškės Žiburių redaktorius dr. A. Šapoka jau 1955 m. rašė: "Pabaltijo kraštų padėtis ryškiai kita negu satelitinų. Lietuva laisvę atgaus, tik Sovietijai subyrėjus. Privalome būti realistais!"

Nukelta į 4 psl.

TRIJU KONCERTAS ELIZABETHE

Kaip ir buvo tikėtasi, triju menininku koncertas, įvykęs Elizabete gruodžio 9 d., sutraukė labai gausų visuomenės būrį kokio iki šiol nė viename koncerte čia neteko matyti.

Be to, malonu pabrėžti, kad koncerto klausytojų didžiąją dalį sudarė vietos jaunimas, besidomįs iš savo tarpo išaugusiais ir kylančiais menininkais. Daug atsilankė ir nelietuviškos visuomenės, kuri domisi savo vietos menininkais. Tai buvo tikra meno šventė, sutelkusi progą pasigėrėti ir pasidžiaugti savo meno pajėgomis.

Koncerto programa buvo labai įvairi, gerai parinkta ir įdomi. Dėl aukšto kultūrinio lygio ir skoningo atlikimo koncertas laikytinas pačiu įspūdingiausiu ir geriausiu pasisekusiu Elizabete. Tik viena yra pageidautina, kad tokie vertingi koncertai nenutrūktų, bet priešingai, būtų tesiami ir pakartojami kitose kaimyninėse vietovėse.

Kontraltas Carol Bowen

pasireiškė kaip pajėgi ir spalvinga solistė. Jos aukštosios gaidos skambėjo švariai ir galingai. Ypatinai įspūdi darė jos ir Liudo Stuko sudainuoti lietuviški duetai. Lietuviškas dainas Carol padainavo subtiliai, gerai suprasdama ir įsijausdama, tik reikėtų kai kuriuos lietuviškus žodžius geriau ištart.

Baritonas Liudas Stukas, simpatišgai ir laisvai jusdamasis scenoje, ypatinai sužavėjo klausytojus Čerienės "Lietuvos laukais," Tallat-Kelpšos "Zaliojo lankelė" ir Klovos "Daina turtingas gyvenau." Jis, kaip matyti, daro labai gražią pažangą.

Irena Vebraitienė žodžio menu tikrai užbūrė klausytojus įvairių lietuvių poetų eilėraščių deklamavimu. Ji labai vykusiai perdavė poetų išgyventas nuotaikas kūrinuose. Daug padeda ir pagilina kūrinio įspūdį jos geras balsas, tarsena ir tikslus žodžių kirčiavimas. Irenos deklamacijos visada palieka neišdildomą įspūdį.

Alg. Kė.

Premijuos knygos skaitytoją

Lietuviškoji knyga pergyvena tam tikrą krizę — jos pirkimas ir tiražas smarkiai nukrito. Daug gražių sumanymų ir kalbu neturi pozityvios naudos, kol viskas lieka tik sumanymais ir kalbomis.

Išjudinti lietuviškos knygos kelią į mūsų visuomenę spontaniškai susikūrė Lietuviškos knygos platinimo vairo užuomazga, kuri vėliau įeis į našaus judėjimo vėžes.

Mūsų knygos svarbiausias ramstis yra Skaitytojas. Jo dėmesiu knygai paremta leidėjų veikla, naujų knygų pasirodymas ir gyvybė knygų rinkoje.

Lietuviškos knygos platinimo vairo steigia stambią premiją KNYGOS SKAITYTOJUI. Tokiu būdu literatūrinės premijos pratešiamos į skaitytojus. Ir knygų skaitytojų tarpe gali būti skaitytojų laureatų. Tai bus viena iš garbingiausių mūsų

kultūrinių premijų, skaitytojas laureatas bus pastatytas visos lietuviškos visuomenės dėmesin, įvertintas jo kuklus, kilnus ir nematomas įnašas į lietuvių kultūrą: knygos pirkimas. Tos premijos įsteigimas yra nauja kultūrinė politika mūsų knygos platinimo praktikoje.

Visi besidomį mūsų knygos problemomis kviečiami pasiteirauti: L. K. P. Vajus 1314 Maltman Avenue, Los Angeles 26, Calif.

Elena Pakelytė, Chicagos bankininko vyr. duktė ištekėjusi už Phillips ir gyvenanti Philadelphijoje. Kalėdas ir Naujų Metų šventes praleido pas tėvus Chicagoje.

Advokatas J. Grigalius, Amerikoje gimęs ir augęs veikėjas, praėjusių metų gruodį, išrinktas So. Bostono Lietuvių Piliečių Klubu pirmininku. Adv. J. Grigalius priklauso kelioms vietos lietuvių organizacijoms, yra Vienybės ir kitų liet. laikraščių skaitytojas.

PASKUTINIS 1962 M. BALFO "DERLIUS"

Lapkričio-Gruodžio mėnesiais į BALFO Centrą atsiuntė bendrai šalpai aukų: Chicagos 57 sk. — 250, Stamfordas — 454, Chicagos 95 skyr. — 300, Chicagos BALFO apskritis — 450, Sudbury, Ont., Canada — 40, Clevelandas — 1,000, Los Angeles — 1,300, Dayton, Ohio — 385, Elizabeth, N. J. — 503, Akron, Ohio — 320, Bayonne, N. J. (klebonas dr. J. Starkus) — 75, E. St. Louis — 120, Brockton, Mass.

— 500, Detroito balfininkai — 2,325.

Kai kuriuose skyriuose BALFO vajai dar tebeina, pvz., New Yorko šimtas BALFO skyrius dar neuždarė BALFO vairo knygų, nors jau surinko 5,361.

Solistė Valentina Kojelienė, gyvenanti Chicagoje, ruošia koncertą vasario 2 d. Studebaker salėje.

Giliai susikaupę klausosi J. Gaidelio "Kantatos apie Lietuvą" Vienybės metiniame koncerte sausio 12. Priekyje iš k. į d.: masepethietė Nemickienė ir viešnios iš Philadelphijos: B. Mašalaitienė, N. Petrovienė ir L. Kaulinaitė. Toliau kiti svečiai iš arti ir toli.

S. Narkėliūnaitės nuotrauka

PHILADELPHIJOS LB SUSIRINKIMAS

JAV Lietuvių Bendruomenės Philadelphijos apylinkės visuotinis metinis susirinkimas įvyks sausio 26 d., šeštadienį, 6 val. vak. Lietuvių Banke, 202 N. Broad Street.

Dienotvarkėje bus valdybos ir revizijos komisijos pranešimai apie veiklą, valdybos ir revizijos komisijos rinkimai ir kiti reikalai.

Philadelphijos apylinkės valdyba Philadelphijos ir apylinkių lietuvius šiame susirinkime dalyvauti.

Kaip BALFA remia Amerikos lietuviai?

— Po visą JAV turima 1.650 narių 62-uoose skyriuose, tai yra, tokių, kurie užsimoka nario mokestį (\$1), bet rėmėjų yra visoje Amerikoje keletas tūkstančių.

Kai kuriose vietose BALFą remia ne daugelis, bet dosniai, pavyzdžiui, New Yorke, Stamforde, vidurkis yra \$10. Tačiau kitur remia BALFą gausiai, bet ne dosniai. Pvz., Chicagoje, Detroite ir kt.

Balfas panaudodavo šalpai per 75,000 sv. drabužių. Atsiradus nelveikiama kliūčiai nugalėti didesnius kiekius Vokietijon, ateity nepratomama jų tolia didelė apyvarta. Todėl Balf vadovybė mano, kad individualioms sluntoms į užjūrius pakaks tų drabužių, kuriuos pristato tiesiai į sandėlius patys aukotojai ar artimosios apylinkės. Lapkr. mėn. gauta per 7,000 svarų, daugiausia atvežė gerb. kun. klebonai: Philadelphijos 520 sv., Patersono 380 sv., Kearny 4,300 sv., Brooklynu Angelų Karalienės 500 sv., Bayonės 480 sv. Lauklama gana didelio kiekio ir iš kitų artimų parapijų. Balf šalpai galima panaudoti tik labai gerai atrinktus rūbus.

P. VI. Kulpavičius paskutiniu laiku susižeidė, bekradamas BALFO siunttas ir turi operuotis. Jis ištaravo BALFe 12 metų ir sulaukė pensijos amžiaus. 1963 metais Kulpavičius dirbs BALFe tik kelias dienas per mėnesį.

Munchene, iš dviejų tarautojų liks tik vienas. Sutaupytas išlaidas bus galima skirti tiesioginei šalpai.

GINTARAS Lietuvos auksas

Kainos nuo \$25.00

Ivairiausios gintarinės dovanos vyrams ir moterims prieinamiausiomis kainomis

AMBER GUILD LTD.
80-19 31st Avenue
JACKSON HEIGHTS, N. Y.
Tel. HA 9-5855

Pasiekama: auto iki 31 Ave, Northern Blvd, IND subway iki Roosevelt Ave, IRT iki 74 St, Port Bus iki 31 Avenue.

Lietuviškoje Chicagoje

Lietuvis iš Vilniaus studijuoja Chicagoje

EDVARDAS ŠULAITIS

Tūkstančiai mylių nuo namų, žmonos ir dukrelės skiria Algimantą Levinską, kuris praėjusį rudenį atvyko iš Vilniaus Chicagoje gilinti mokslinių studijų. Chicago universitetas (University of Chicago) yra šio gabaus jauno mokslo vyro studijų vieta, o kuklus kambarėlis šio universiteto apylinkėje esančio International House aštuntame aukšte — jo polsio buveinė.

Kas gi atbloškė mūsų tautietį iš Vilniaus į Chicago? Kaip jis pats sakosi, troškimas įgyti daugiau žinių, kurias galėtų panaudoti savo tėvynėje. Jau senokai A. Levinskas galvojo patekti Amerikon, tačiau jo svajonės išsipildė tik praėjusį rudenį.

1955 m. baigęs Vilniaus Valstybinio Kapsuko vardo universitetą ir ten dėstydamas, 1959 m. užsitarnavęs mokslo kandidato (mūsiškio-daktaro) laipsnio, jis panorė gillinti studijas užsienyje. Tai jam pavyko, pasiūlydamas Amerikos "exchange student" programą, kurios rėmuose apie 50 amerikiečių studijuoja Sov. Sąjungos aukštosiose mokyklose, o toks pat skaičius sovietinių respublikų mokslo vyrų — J. A. Valstybėse.

A. Levinsko skatintoju vykti į Ameriką buvo Leonas Simonavičius (dabartinis Vilniaus un-to chemijos fakulteto dekanas), kuris prieš kelis metus studijavo Yale universitete. Tuomet ir A. Levinskas padavė prašymą studijoms į Ameriką. Po tam tikro laiko prašymas buvo patenkintas ir mūsiškis griežėsi stipriai mokyti anglų kalbos.

1962 m. rudenį A. Levinskas išvyko Chicago ir čia jis išbūso sutartą 10 mėnesių laikotarpį. Dabartiniu metu šis 32 m. amžiaus mokslo vyras (prieš išvykstant Amerikon jis jau ėjo docento pareigas Vilniaus un-te) visas dienas paskiria mokslui. Kaip ir kiti pagal "exchange student" programą čia atvykęs, universitete laikomi laisvais klausytojais ir tokiu būdu nėra įpareigoti eiti tik aprėžtą sritį ir iš jos laikyti egzaminus, bet gali lankyti ir kitus juos dominčius kursus.

Mūsiškio specialybė — elektro-chemija, kuri pasukiniama metais, jo teigimu, Lietuvoje populiarėja. Gallisi, jog negalėjo pakliuti į vieną iš stipriausiųjų šios šakos mokyklų Washingtone, nors sakosi, kad ir Chicagoje universitete šioje srityje yra naudingas. Dėl negalėjimo pasirinkti norimos mokyklos jis amerikiečių nekaltina ir pabrėžia, jog Sov. Sąjungoje ne visi universitetai amerikiečiams yra prieinami.

Aną sekmadienį (sausio mėn. 13 d.) susidarė galimybės aplankyti mūsų tautietį iš Vilniaus. Sėdėjo jis savo mažučiam kambarėlyje, kur tik lova, kelios kėdės ir stalas tebetelpa. Ant stalo padėtoje knygų lentynėlėje — žmonos nuotrauka. Moteris su kasomis ir be kosmetikos žymių, šiuo metu ruošiasi mokslo kandidatės laipsniui Vilniaus universitete. Trečias šeimos narys — pusantrų metų dukrelė žmonos tėvų auginama

Kalvarijoje.

Pats A. Levinskas, kaip galima laukti, jau sovietinės sistemos žmogus. Išėjęs mokslus sovietinėse mokyklose, jis yra persisunkęs nauja dvasia, kuri jau yra užvaldžiusi beveik visą Lietuvos jaunimą. Kalba ramiai, pasako savo pažūras vienu ar kitu klausimu, bet moka išklausti ir skirtingą nuomonę.

Mūsų tautietis labai ilgisi geresnių JAV ir Sov. Sąjungos santykių, kurie, jo nuomone, galėtų išvystyti ir pilnesnį bendravimą tarp Lietuvos ir išeivijos lietuvių. "Šaltojo karo" atmosfera, pasak jį, yra kalta daugelyje diskutuotinių atvejų, kurie kilo tarpusavio dialoge.

Nukrypus kalbai apie spaudą, pažymėjo, jog nuolat skaitęs "Vilnį". Pasisakė, jog praėjusį švenčių laikotarpį besilankant New Yorke, atsitiktinai pakliuvęs vienas "Vienybės" numeris, kuriame jį keistai nutiekę J. Kajecko (Neprikl. Lietuvos atstovo Amerikoje) žodžiai. Nustebo sužinojęs, jog Chicagoje ir kitose vietovėse eina daug ir kitos "pakraipos" lietuviškų laikraščių bei žurnalų.

Iki šiolei didesnių ryšių su Chicago lietuviais neturėjęs ir universitete susitikdavęs tik su viena ten studijuojančia moterimi. Apie daugiau lietuvių studentų net negirdėjęs.

Chicago universitete taip pat studijuoja 2 asmenys iš Sov. Sąjungos; kiti 2 yra Northwestern universitete. Iš Vilniaus šiuo metu Amerikoje yra dar vienas mokslo vyras — Viktoras Šugorovas (Vilniuje mokalus ėjęs, gerai lietuviškai kalbantis rusas), kuris studijuoja gilia Troy universitete. Su šiais žmonėmis jis čia daugumoje ir palaiko ryšius.

Mieša buvo pasidalinti mintimis su iš toli atvykusia tautiečiu, bet kartu buvo liūdna, kada ten gyvenimas eina kita kryptimi, apie kurią daugumas mūsų veiksmų ir veiksmėlių net pagalvoti nebeneri. To fakto studijavimas turi žadinti ir dialogą tarp ten bręstančio jaunimo ir čia begyvenančiųjų.

ARTISTAS STASYS PILKA RUOŠIASI KELIONĖN

Aktorius ir režisierius Stasys Pilka, kuris šiuo metu gyvena Chicagoje, vėl ruošiasi ilgesnei kelionei. Šį kartą jis žada pasukti į Amerikos rytinę dalį ir ten surengti visą eilę dailiojo žodžio rečitalių.

Iš Chicago St. Pilka išvyks vasario mėnesio antroje pusėje ir kelionėje išbūso iki kovo mėnesio pabaigos. Iki šiol dėl savo rečitalių jis yra susitaręs su New Yorke, Rochesterio ir Hartfordo lietuviais. Jeigu kitų vietovių lietuviai norėtų St. Pilką pas save pakviesti, gali dėl to tartis su pačiu aktoriumi, rašant šiuo adresu: 3131 So. Halsted St., Chicago 8, Ill.

Kas girdėjo akt. St. Pilkos sukautvinį rečitalį, įvykusį praėjusiais metais Chicagoje ir jo pasirodymus Clevelande bei kitose vietovė-

ALTo Centro Biuro Chicagoje supažindinimo pobūvio dalyviai. Sėdi iš kairės: Don Varvas legiono posto steigėjas ir Tarybos pirmininkas, buv. kom. J. Jalis-Juozaitis, ALT prezidentas L. Šimutis, Lietuvos Generalinis Konsulas Chicagoje dr. P. Daužvardis. Stovi: ALT viceprez. T. Blinstrubas, ALT finansų sekretorius J. Talalas, ALT viceprezidentai A. Rudis ir dr. K. Drangelis, ALT II sekretorius dr. V. Šimaitis.

V. Noreikos nuotrauka

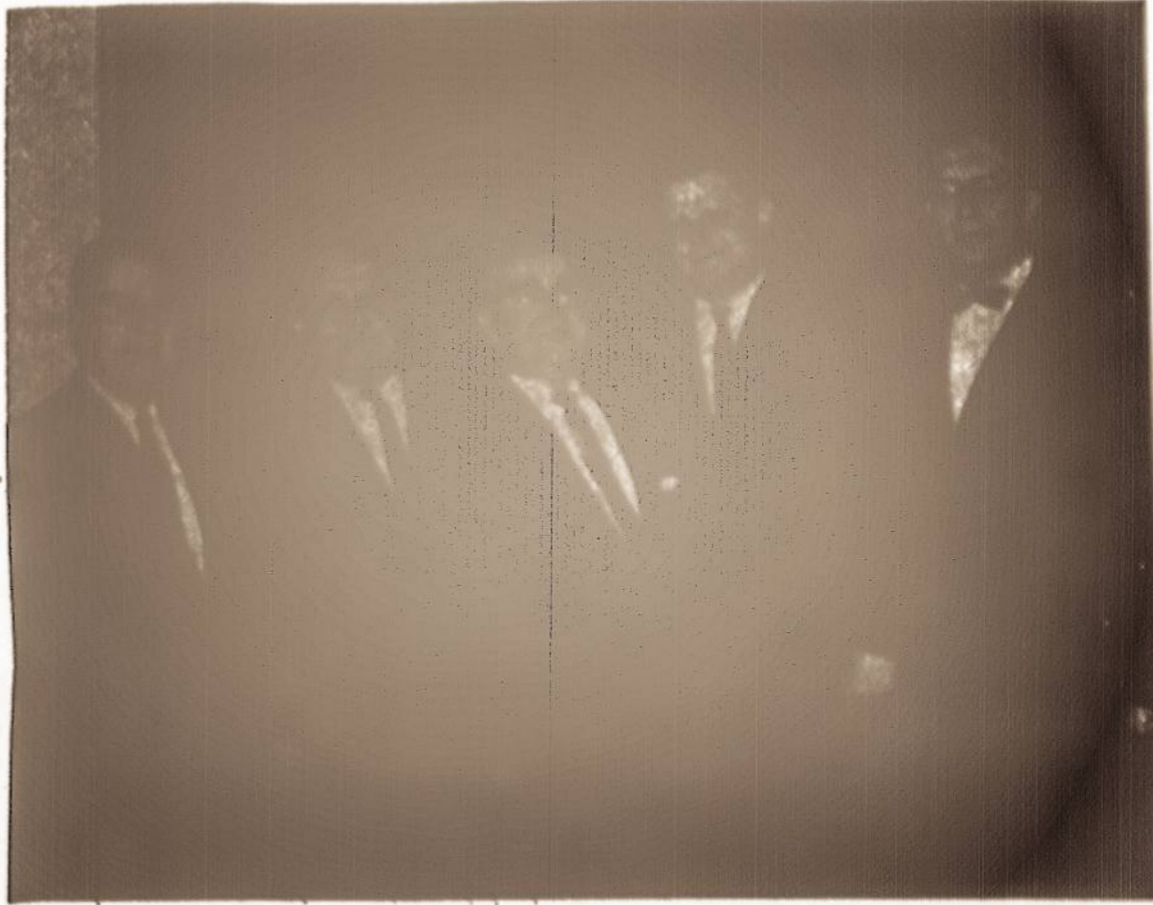
LIETUVIŲ PREKYBOS RŪMŲ VEIKLA

Sausio 9 d. Dariaus — Girėno didžiojoje salėje įvyko Lithuanian Chamber of Commerce of Illinois metinis narių susirinkimas. Pirmininkas dr. Joseph Jerome paprašė susirinkusių susikaupti valandėle pagerbti perėjusiais metais mirusius LPR narius: John Pakel, Jr., John C. Jacobs, Gust Stasaitį, Jos. F. Budriką, Juozą Spaitį ir Kazį Gugį.

Pranešimus apie organizacijos stovį pateikė valdybos nariai ir direktoriai. Išd. A. Valonis pranešė, kad perėjusiais metais Lietuvių Prekybos Rūmų kapitalas padidėjo dviem tūkstančiais su viršum dolerių. Svečių priėmimo komisijos pirm. William J. Kareiva už maistą, nuomą ir kitus dalykus išmokėjo per tūkstantį dolerių.

Ekonomistas Adolfas Biliūnas kalbėjo apie Lietuvos nepriklausomybę ir Matrono sukakčių atžymėjimo ir kitus lietuviškus reikalais nuveiktus darbus.

Stanley Balzekas, Sr. pranešė, kad Lithuanian Chamber of Commerce of Illinois yra geram stovy. Nariai laiku užsimoka mokesčius. Kasmet daugiau narių į organizaciją įstoja. "Turime viltį," jis pareiškė, "kad ateityje visi lietuviai

Naujai išrinkti Lithuanian Chamber of Commerce of Illinois direktoriai. Iš k. į d.: dr. Joseph B. Jerome, Charles Macke, Frank Bulaw, inž. Albert J. Aukers ir Peter Vilkelis.

biznierių ir profesionalių susirinkimų organizacijos narių."

Kitais komisijų reikalais kalbėjo Bruno Shukis, Jr., adv. Frank Zogas, J. W. Pachankis, sekret. dr. Kazys Drangelis, o spaudos reikalais Frank Bulaw. Jisai pabrėžė didelę spaudos talką Rūmų veikloje ir už tai dėkojo.

Lietuvių Prekybos Rūmai Illinois turėjo papildyti direktorių sąstatą, nes dr. J. Jerom, F. Bulaw, P. Vilkelis, C. Macke ir A. Pivaronas baigė savo kadencijas. Bruno Shukis buvo paskirtas rinkimams pirmininkauti. Buvo sudaryta balsų skaitymo komisija. Rinkimams pasibaigus ir balsus suskaičius pasirodė, kad trejų metų tarnybai vėl buvo išrinkti dr. Joseph Jerome, Frank Bulaw, Peter Vilkelis ir Charles Mecke. Vietoje A. L. Pivarono išrinktas inž. Albert J. Aukers, District Savings and Loan bendrovės prezidentas.

Albert J. Aukers 52 metų amžiaus, gimęs Pottsville, Pennsylvaniaje. Chicagoje jis lankė Illinois Institute of Technology, kur mokėsi inžinerijos. Jis ir jo žmona Ona augina du sūnus. Jamesas 21 metų, lanko Northwestern Universitetą — studijuoja mediciną, o Robertas — 17 metų, lanko Brother Rice aukštąją mokyklą.

Sekančiame direktorių posėdyje įvyks LPR pirminko ir kitų valdybos pareigūnų rinkimai.

FR. BULAW

BRIDGEPORT, CONN.

ALTo skyriaus komitetas savo posėdyje nutarė Vasario 16 minėjimą rengti vasario 17 d., sekmadienį, popietį šv. Jurgio par. salėje.

ALTo skyriaus sekr. Jonas Stanišauskas, šv. Jurgio parap. vargoninkas, pasižadėjo pakviesti parapijos chorą ir solistus atlikti programą. Kalbas pasakys vietiniai veikėjai.

Vietos ir apylinkės lietuviai kviečiami tame minėjime dalyvauti.

A. A. S.

1963 metų biudžetas Lietuvai nustatytas 629,954,000 rub.

LIETUVIAI ADVOKATAI

S. Bredis, Jr.

37 Sheridan Avenue
BROOKLYN 8, N. Y.
Telefonas: APplegate 7-7083

C. A. Voket

(Vokietaitis)
41-40 74th Street
JACKSON HEIGHTS, N. Y.
Telefonas: NEWton 9-6620

VIENYBĖ

The oldest Lithuanian newspaper in the world established by Juozas Paukštys in 1886, is published weekly by Valerie Tysliava and Juozas N. Tysliava at 192 Highland Boulevard, Brooklyn 7, N. Y. Tel.: APplegate 7-7257. Executive Editor: Valerie Tysliava, Editor: Salomeja Narkėliūnaitė; Senior Editor: Vytautas Širvydas. Entered as Second Class Matter October 23, 1907, at the Post Office of Brooklyn, N. Y. Subscription rate: \$7.00 for one year. Three weeks' notice is required to change a subscriber's address. Advertising rates on application. All rights are reserved and no part of this newspaper may be reproduced without the consent of the Publishers. All manuscripts submitted are subject to editing by the Editor.

M E S

VYTAUTAS ŠIRVYDAS

Atkelta iš 1 psl.

Į Maironį įsistebėję, pernai praleidome 60 metų mirties sukaktį dr. V. Pietario, autoriaus istorinės apysakos, kuriai stilium ir turinio gyvumu reta kuriai mūsų rašytojų apysakai prilygti. Pietario "Algimantas" gal nemažesni mūsų jaunimo skaičių paskatino būti atkakliais lietuviais, kiek ir Maironio dainos. Drauge pavėluotai sukaktį prisimindamas, A. P. Bagdonas stebisi: "Reikia stebėtis, kad paprastas kaimo vaikas (reiškia, valstiečių sūnus), lankydams svetimas mokyklas, kur net 2 fakultetu baigė (fizikos-matematikos ir medicinos, 1879 m. Maskvoje, sykiu su dr. Basanavičium), išliko nepaliestas rusiškos įtakos tiek tautiniu, tiek tikiybiniu atžvilgiu." Kadangi Pietaris buvo rusų valdžios stipendininkas, gydytojo tarnybą turėjo eiti Maskvos šiaurėje (Ustiužnoje), kur vedė surusėjusią Lietuvos lenkų, ir mirė 1902 m. spalio 3 d.

Dr. Pietaris 1898-1900 metų tarpsniu buvo Vienybės Lietuvninkų bendradarbis V. Prūso slapyvardė. Čia išspausdino "Iš Mano Atsiminimų," kuriuos A. Olšauskas vėliau atskira knyga išleido Chicagoje (1905 m., 301 pusl.). Turėjo sūnus Jurgį, Adelfiją ir Vincą, bei dukteris Antaniną ir Marę. Viena dukterė gyvena, kaip rusė emigrantė, Pietų Amerikoje. Kitų likimas mums nežinomas. (Dukterė Antanina su savo dukra ir jos šeima buvo vokiečių evakuota II Pas. karo metu ir paskui gyveno Vokietijoje DP stovyklose. Red.) Įdomu kad, dr. Pietaris pavardę vesdindavo iš prosenelio vokiečio Petterio, kaip Kudirkos pavardė kilo iš Lietuvoje apsigyvenusio prancūzo Coderco. Pasaulis margas, žmonės dar margesni! Kitataučiai sulietuvėja ir išauklėja mums tautinio atbudimo žadintojus, paprastų valstiečių stūnūs iškopia į žmones, o aukštų lietuvių vaikai nutausta.

E. Šulaitis Naujienose teisėtai pasiklausia: Kasgi būtų buvę, jei pirmąja lietuvių emigracija Amerikon būtų vykę ne pilksermėgiai, mažaraščiai, bet mokslo diplomais išsipuošusieji, kaip 1945 metais? Labai galima — lietuvių šiomis dienomis jau būtų buvus palaidota. Senieji iševiai ir jų organizacijos yra reikalingos ir laukia paramos iš naujųjų. Tų organizacijų nariai, sulaukę 50, 60 ir net 70 metų žymiai lietuviškesni už daugelį tik prieš 10 metų čia atvykusiųjų. Kaip žinoma, ir velionis prof. Pakštas manė, kad naujieji ateiviai, kaip sugebą greičiau anglų kalbos pramokti, greičiau nutautėsia.

Laiškas iš Vilniaus apie V.

Tysliavienės viešnagė Lietuvoje

"...radai kalbos su rašytojais, muzikais, artistais ir paprasčiausiais žmonėmis..."

Brangioji Valerija:

Nemoku aprašyti to didelio džiaugsmo, kurį jaučiau su Tavim susitikusi ir to begalio liūdesio Tave išlydėjusi.

Žinok, kad kur tik buvojai, su kuo tik susitikai, visur padarei geriausio įspūdžio, visai Tavim žavėjosi, nes esi tokia miela, artima ir

sava. Mums čia paliklai dalelę savės, tos šilumos, kurios jautėme Tavo draugijoje ir paprastume. Tu radai kalbos su rašytojais, muzikais, artistais ir su paprasčiausiais žmonėmis — visi jie reikė nuoširdžią simpatiją Tau — Lietuvos dukrai, ilgal nebuvusiai savame krašte... Išskrisdama Tu jautei tuos saitus, kurie Ta-

ve riša su mūsų Tėvyne, dabar, aišku, greičiau mus vėl aplankys, o mintimis dažnai pabuvosi tose vietose, su tais prieteliais, kurių pirma visai nepažinojai, o dabar pasidarė labai artimi ir savi...

Tave išlydėję dar ilgai kalbėjomės apie gražiausias dienas praleistas Tavo draugijoje. Tik vakare grį-

Mintys po Vienybės koncerto

PRANĖ LAPIENĖ

Grįžus iš Vienybės metinio koncerto, įvykusio Brooklyno Muzikos Akademijos salėje, kurio programą atliko iš Bostono atvykęs mišrus choras su solistais Mongirdalte ir Liepu, liūdnai susimąsčiau.

Salė neužpildyta, o pirmose eilėse, vietoje įprastinių veidų, matėsi daugumoj man nepažįstami žmonės.

Programą atidarė jaunas Juozas Tysliava, kuris nors būdamas kario uniformoj, bet sugebėjęs gauti atostogų, kad, jo motinai išvykus į Lietuvą, jis galėtų padirbėti prie laikraščio leidimo.

Retas atsitikimas, kad svetur gyvenančių lietuvių, o ypač mūsų laikraščių redaktorių vaikai pasektų tėvų pėdomis. Negaliu pamiršti to, kai sykį man paklausus Juozuką, rodos, tada einantį dešimtuosius metus, ar ir jis užaugęs redaguos lietuvišką laikraštį, tasai nedelsdamas atsakė: "Lietuvišką laikraštį leisti tegali tik genijus, koks yra mano tėvas. Aš to negalėčiau padaryti."

Per anksti netekęs tėvo, o turėdamas ambicingą, gabią ir giliai patrijotingą motiną, jis buvo įtikintas, kad ir jis galės būti tokliu pat genijum, kaip ir jo vėlionis tėvas. Ir vyrukas ryžosi.

Ir liūdna darėsi, kuomet jis nekaltu veidu, nesulvokdamas lietuvių tarpusavio peštyne, žiūrėjo į neužpildytą salę ir gal galvojo: kodėl taip? Motina aiškino, kad kompozitorius Gaidelis pirmąsyk pasirodys su savo dideliu kūrinium — kantata apie Lietuvą; kad garsėjanti jauna solistė dar niekada čia nedaivavusi, kad solistas Liepas labai geras. Ar motina klydo, ar mūsų lietuvių dar nepriaugę didelėms dalykams? O ir sale nusamdėme visai tinkamą tokiam įvykiui.

Ne, aš nežinau kas to jauno vyro galvoje dėjos, bet mano galvoj trunkėsi mintis, svarstydamas, ar mūsų garsiai šaukiantieji vyrai ir

Juozas N. Tysliava atidaro Vienybės koncertą praeitą šeštadienį Brooklyno Academy of Music. S. Narkėliūnaitės nuotr.

moterys apie Lietuvos meilę, yra nuoširdūs? Ar jie nekalba apie tai tik tam tikrais išskaičiavimais?!

Poeto Stasio Santvaro žodžiai jausmingi, jie graudžiai primena Lietuvą; kompozitorius Gaidelis tai jaudes muzikoje — chore, solistuose, o Tysliavienė su būnumi ryžosi tą brangią dovaną įteikti savo leidžiamam laikraščiui skaitytojams.

Aš atsimeinu žmones, kurie yra skundėsi, kad mūsų pramogos neišeina iš parapijų salių. Aš taip pat esu girdėjusi skundus, kad mūsų koncertų rengėjai nestengia ko nors naujo pa-

teikti publikai. Deja, ne vieno tų žmonių aš nemačiau šiame koncerte, kuriame buvo tikrai nauja programa ir ji nevyko kokioje nors nudevėtoji parapijos salėje, bet garsioj Brooklyno Academy of Music.

Ne aš viena, o daugelis vieni kitų tetravosi, kodėl taip yra. Ir, žinoma, buvo atsakymų, kurių vienas dominavo, būtent, kam Tysliavienė vyko į Lietuvą, ji tuo sau duobę kasanti.

Įdomu tai, nuo kada vykdomas artimo asmens testamento priskiriama prasiškaltimui? Pagaliau Lietuva

Nukelta 1 12 psl.

Pokalbis su Lietuvos muzikais komp. V. Klovos namuose Vilniuje. Nuotraukoje (iš dešinės) komp. J. Juozeliūnas, operos solistė M. Aleškevičiūtė, kurios balsas amerikiečiams lietuviams pažįstamas iš J. Stuko išleistų plokštelių, toliau — komp. Balys Dvarionas ir V. Tysliavienė. Savo apsilankymo metu

žau į namus, o šiandien, štai, vėl noriu su Tavim pasikalbėti. Žinau, kad daug prietelių įsigijai, kad daug laiškų gausi, bet prisimink ir mane. Linkėjimai nuo visų. Bučiuoju stipriai.

Tavo M - -

Vilnius, 1963 m. sausio 6 d.

Lietuvoje. V. Tysliavienė išgijo daug gaidų, plokštelių ir magnetofoninėse juostose įregistruotus simfoninius kūrinius bei operas, jų tarpe E. Balsio baleta "Eglė Žalčių Karalienė", V. Klovos operą "Pilėnai" ir kt.

Z. Sarafino nuotrauka

Dalis publikos Vienybės metiniame koncerte Brooklyn Academy Music Hall sausio 12 d.

S. Narkėlūnaitės nuotrauka

Mazosios Lietuvos lietuvių pareiskimas

Prieš keturiasdešimt metų Mažosios Lietuvos šlaurinė dalis — Klaipėdos Kraštas — įsijungė Lietuvos Valstybės sudėtin.

Lietuviškas valstybingumas, karžygiškumas ir patriotizmas įsikūnijo ir įslamžino istoriniame žygyje, kuris nulėmė tos Mažosios Lietuvos dalies politinę ateitį ir apsaugojo Lietuvos nepriklausomybę nuo svetimų kėslų lietuviškame pajūryje.

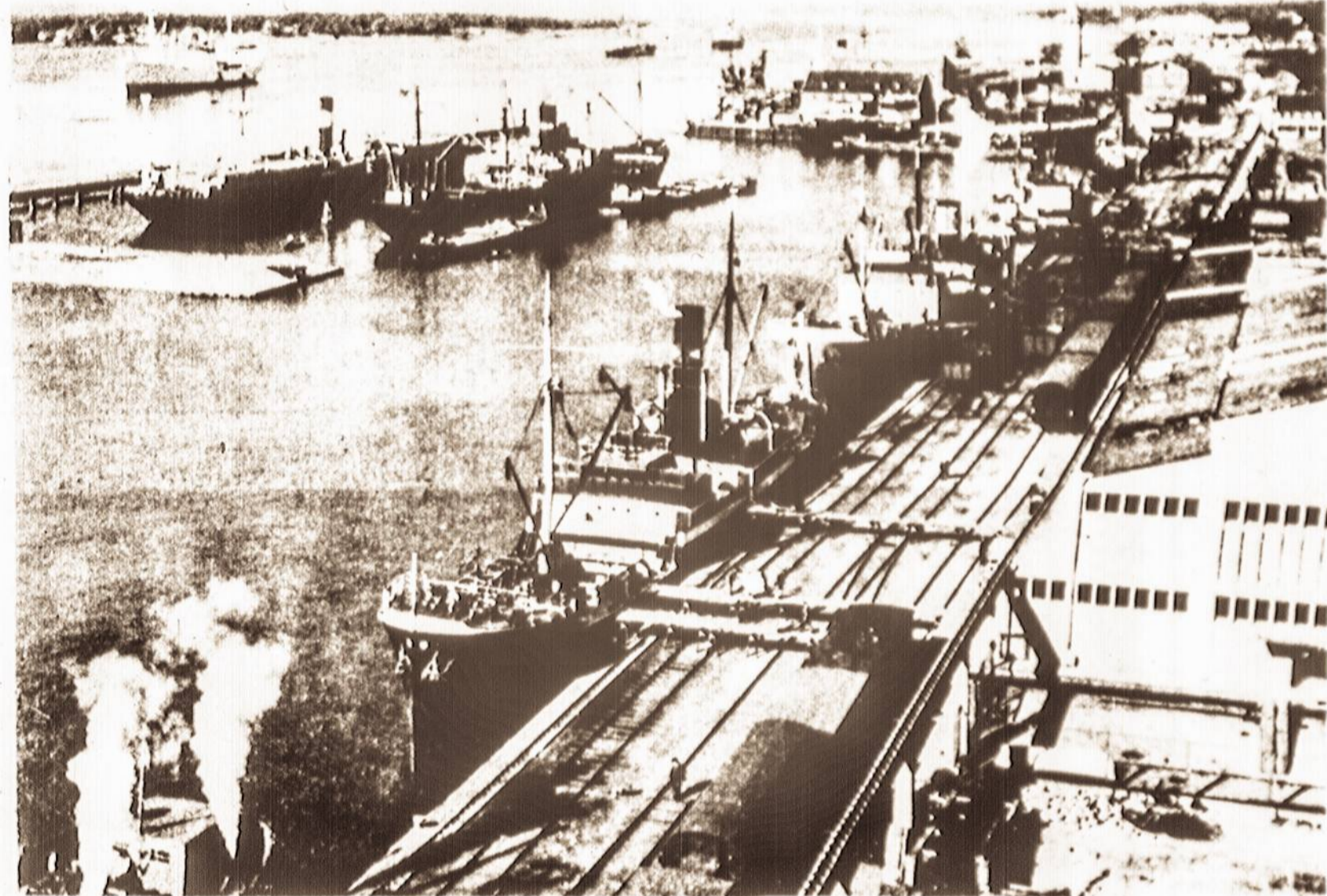
Tuo žygiu lietuvių tauta, ilgai kentėjusi po vokiečiais ir po rusais, laimingai įgyvendino senų seniausias viltis apsijungti vienoje valstybėje ir parodė savo sugebėjimą sėkmingai apsiginti nuo priešų iš vakarų bei sutvirtinti savo valstybės pagrindus laisvo išėjimo jūron atkovoju.

1923 m. sausio 15 d. įvykiai buvo nepaprastas tarpnis ilgos istorijos raidoje, kurioje lietuvių tauta ne kartą susidūrė su pavojais iš pajūryje įstvirtinusių nedraugingų galių ir kurioje lietuviškasis pajūris ne kartą skaudžiai pademonstravo savo didelę reikšmę lietuvių tautos būčiai.

Nuo pat 1252 m. kada vokiečių kryžiuočiai Klaipėdoje pastatė pilį prieš anų laikų Lietuvą, lietuviai kaip tik pajūryje turėjo sunkiai ir ilgai kovoti už savo laisvę ir tautinę gyvybę. 1422 metų Melno sutarties kompromisu Vytautas Didysis — neišsižadėdamas savo aspiracijos, kad "prūsai yra taip pat mano protėvių žemė" — turėjo sutikti su vokiečiame įsigalėjimu lietuviškame pajūryje; didelė lietuvių tautos dalis buvo palikta po vokiečių galia penkiems šimtams metų. Tik pirmasis pasaulinis karas vėl atnešė galimybę seną, neišspręstą Mažosios Lietuvos klausimą pateikti naujam patvarkymui — šį kartą, Vokietiją nukariavusioms pasaulinėms jėgoms.

Nebuvo tobula nė jų sprendimas, surašytas Versalės taikos sutartyje; lietuvių tauta pati turėjo imti likiminį sprendimą į savo rankas ir jėga išsikovoti teises į savo pajūrį, kurias kitai kėsinosi jai nugincyti.

Deja, nei 1923 metų sukilimo bei atvadavimo žygiui, nei 1924 metų tarptautinis jų įteisėjimas Klaipėdos

Klaipėdos uostas Lietuvos nepriklausomybės metais.

kraštui neleido žydyti ilgai.

Iš naujo, kaip ir anksčiau istorijoje, iškilo mirtini pavojai — pirma iš vakarų, vėliau iš rytų. 1939 metais Klaipėdon įžygiavo hitleriniai, o 1945 metais visą Mažąją Lietuvą užgrobė Stalino armija. Antrąjį pasaulinį karą laimėjusios didžiosios valstybės Potsdamo susitarimu padarė naują laikinį sprendimą Mažosios Lietuvos sąskaiton: Mažosios Lietuvos gyventojai valios ir gyvybinių interesų nepaisydamos, jos jų tėviškes perleido "administruoti" rusams, kurie, nors ne kartą praeityje buvo įsibrovę karų eigoje, niekad ten nėra gyvenę ir jokių teisių ten neturi ir negali turėti. Pietinė Mažosios Lietuvos dalis rusų pavadinta "Kaliningradskaja oblast" ir paversta — lyg kokia kolonija — tolimosios Rusijos Sovietų respublikos dalimi.

Jokie karai, marai ir svetimų galių patvarkymai nėra nuvedę Mažąją Lietuvą tokion žiaurion nelaimėn kaip šioji rusiškoji "administracija." Nėra kitos Rytų Europos srities, kuri taip sunkiai nukentėjo nuo

rusiškojo tautžudystės nusi-kaltimo. Žudymais, marini-mais ir išvaymais steng-tasi krašto gyventojus — ar lietuvius, ar vokiečius, ar kitos tautybės — išrauti iš tėvų žemės, kad krašte griuvėsiuose galėtų įsikur-ti nauji, varu atgabenti sla-viški kolonistai.

Tokia padėtis šaukte šau-kliai istorinio atpildo ir naujų sprendimų. Dabartinis Mažosios Lietuvos liki-mas tiek neteisingas ir ne-

žmoniškas, kiek nepatvarus ir laikinis. Rusiškasis plėšrumas, besiekdamas Mažosios Lietuvos sunaikini-mo, tik sutvirtina amžiną-sias jos senųjų gyventojų tėviškės teises.

Negali būti abejojimo, jog ateis laikas, kada lietu-vių tauta pati ir vėl galės spręsti savo likimo klausim-us. Tikėkime, kad ji tada ir vėl — kaip anais reikš-mingais 1923 metais — susi-lauks didvyrių, kurie drą-

sliai ir sumaniai apsaugos jos laisvę ir įgyvendins jos teises šiandien rusų engla-moj Mažojoj Lietuvoj.

Mes, nuo rusiškojo jungo užjūryje prieglobstį radę Mažosios Lietuvos lietuviai, šia proga:

išreiškiame gilų jau žuvusių prūsų genčių palikimo naštos ir atsakomybės jausmą; visu griežtumu protestuojame prieš Mažoją Lietuvą rusų įvykdytą ir tebevykdomą tautžudystę ir teisės lau-žymą;

skelbiame tvirtą įsitikini-mą, kad ateities Europos galios, praetis klaidų pamokytos, suras išmintingus ir teisingus būdus Mažajai Lietuvai padarytoms skriaudoms atitaisyti ir senoms lietuvių tautos aspiracijoms įgyvendinti kūrybingai besijungiančios laisvos Euro-pos santvarkos rėmuose.

New Yorkas,
1963 m. sausio 15 d.

Mažosios Lietuvos Resis-tencinio Sąjūdžio centro komiteto prezidiumas: Martynas Brakas, Ramunas Brakas, Albertas Kynastas, Jonas Stiklorius, Jonas Vilgalys.

Posėdžiauti pradėjusiam naujame JAV Kongese Atstovų rūmuose 335 protes-tantai (Senate 87), 88 katalikai (Senate 11), 9 žydai (Senate 2). Protestantų tarpe vyrauja metodistai — 24 Senate, 78 Atstovų rūmuose. Juos seka presbiterionai, baptistai ir episkopalai.

Klaipėdos krašto atvadavimo minėjimas

ruošiamas 1963 METŲ SAUSIO 19 DIENĄ 7 val. vak.

CARNEGIE ENDOWMENT CENTER, 345 E. 46th STREET, MANHATTANE

KALBĖS: Lietuvos Gen. Konsulas J. Budrys, Liet. Laisvės K-to pirm. V. Šidzikauskas, Maž. Lietuvos Sąjūdžio pirm. M. Brakas.

MENINĖ PROGRAMĄ išpildys New Yorko Vyrų Oktetas. Po Minėjimo - pobūvis su užkandžiais ir gėrimais. 1923 metų įvykių dokumentinė paroda. [einant aukojama - 5 dol.]

Rengia New Yorko Lietuvių organizacijos: AL Taryba, Mažosios Lietuvos lietuviai ir bičiuliai, L. V. S-ga Ramovė, Studentų Sąjunga, Moterų Klubas ir Moterų Vienybė, Skautai.

Du tikslai: lietuvių ir laisvė

Pritariame Draugo vedamajam: Mūsų spauda ir jos skaitytojai (visuomenė) yra dvi lietuviškos jėgos, stiebiančios to paties tikslo: kad lietuvis liktų lietuviu ir tėvynės laisvė būtų atgauta.

Kr. dem. skyrius New Yorke skelbia susirinkimuose jau apsvaistę 7 svarbias mūsų gyvenimo temas. Sako: Pritrūksta ne kalbėtojų, bet laiko jiems išsklausti.

Amerikiečių Muenchene užlaikomo instituto For the Study of the USSR Biuletėnis lapkričio nr. skelbia įdomu lietuviams straipsnį "The Importance of the Baltic-Black Sea Waterway." Kalba apie Nemuno apjungimą su Dniepru (Klaipėdos su Azovo jūra). Pridėta žemėlapis, iš kurio ryšku, jau pastatyta šiame vandens kelyje 4 elektrai jėgainės (viena ties Kaunu, 3 Ukrainoje), planuojama pastatyti dar 6, statoma 1. Tarp planuojamų viena bus Tilžėje, kita ties Birštonu, trečia ties Druskininkais, viena Gardine, kita Mostuose. Tai

Vienybės koncerto užkulisuose su koncerto dirigentu: iš k. į d. akt. K. Vasiliauskas, V. Tysliavienė, komp. J. Gaidelis, Gaidelienė, E. Vainiūnienė, akt. J. Daubėnas ir J. Valaitis, pravedęs rinkliavą.

vis planai kiekiausiai prižiūri Lietuvą prie Sovietijos, užkintytas Nemunas, sakomu, gaminsias po 2 bil. kilovatvalandų elektros per metus.

K. Bradūnas mano, kad kiekvieną reikšmingą jubiliejų mums reikėtų atžymėti dar ir studijiniiais leidiniais, ne vien susirinkimais

ar straipsniais laikraščiuose. Puikiai Bet kas parašys, kas išleis?

Lietuvių Katalikų Mokslo Akademija skelbia turinti 130 narių akademikų, Valdyba Romoje.

Štai, mūsų spaudos kal kurie "gilūs" politiniai sprendimai. Jurgis Vėtra

Drauge: Kubos politiniame raizgyne Washingtonas pasimetė. V. Meškauskas Dirvoje: Atsakomybė už dabartinę padėtį Vietname tenka ne kam kitam, tik JAV Valstybės Departmentui, J. Kardelis Nepr. Lietuvoje: Didelė medžiaginė ir gausi intelektualinė JAV jėga Kennedy valdžios nesugebama panaudoti pozityviems uždaviniais. Ir taip toliau, ir taip toliau.

Anglijoje, taip pat, dažnai kyla kalbų spaudoje prieš Ameriką. Jų plačiai skaitomas Dally Mirror bendradarbis Cassandra slapyvardė aną dieną juos pakrikštino

"the lunatic voice of anti-Americanism."

Rytų Europos ir Sovietijos studijoms Londone leidžiamas Survey žurnalo sausio nr. štai ką sako apie prasiiveržimą vakarietišky įtakų progeležinę sieną Ukrainon: Atodrėkiui padėjo atnaujiniamas santykių su Vakarais, Kijevo 1959 metais atlinkė vakariečių muzikos kompozitorių ir rašytojų delegacija (ju tarpe italas Alberto Moravia). Surosta prancūzų leidinių ir meno kūrinių (ne vien impresionistų, bet ir modernistų) paroda, kuri,

Tęsiama 7 psl.

JUOZO TYSLIAVOS RAŠINYS, TILPĖS LIETUVOS AIDE 1932 M. SPALIO 1 DIENĄ, autoriui išvykstant į Ameriką. Šį rašinį Juozas Tysliava bandė atkurti, norėdamas perspausdinti Vienybėje, bet tik dabar, jo našlei nuvykus Lietuvon, pavyko gauti to Lietuvos Aido numerio mikrofilmą iš archyvo, kuriame, atrodo, sukaupta visa nepriklausomybės laikotarpio dokumentacija. Iš Lietuvos tikimasi gauti ir kitus jo rašinius, tilpusius Lietuvos Aide bei kt. periodikoje iki jo išvykimo į Ameriką. - RED.

LIETUVOS AIDAS

TAUTIŠKOS MINTIES DIENRAŠTIS
IŠLEIDIMAS VILNIUJE 1917 METAIS
Sestadienis
Spalio 1 d. 1932 (VII) m.
Laidžia Akc. PAŽANGOS Bendrovė

Postas Juozas Tysliava, mūsų bendradarbis, šiomis dienomis vyksta į J. Amerikos Valstybes.

Tuo metu, kai rudens vėjas gena rytus, aš išvykstu į vakarus. Štai sukasi iš vakarų į rytus, o mes, kaip ir vien civilizacija, iš rytų į vakarus. Vakarai. Paslaptingas žodis. Ką tai reiškia?

Štai, kaip aš, būdamas mažas, vaizduodavau vakarus. Iš Nemuno slėnio, už plačių lygumų, toli, labai toli, tęsiasi geležinkeliais išvadžuota žemė, plati ir derlinga žemė, pasipuošusi turtingais, auksu žibanciais miestais. Miestai. Gausinga germanų giminė, kuri atėjo, kaip jūrų potvynis. Bet kas toliau? Močiutė man sekavo pasakas apie žmones, kurių akys būdavo visos, kaip lėkštės ir kurie be paliovos vis eidavo iš rytų į vakarus. Ji man kalbėdavo apie žavingą kraštą, apie stiklinius namus, apie upes, kurios teka viršum miestų. Ir vengrai, kurie atėdavo eržilų romyti, taip pat kalbėdavo apie šias stebuklingas vakarų šalis. Vakarai. Ką tai reiškia? Kas ten? Dėl ko ten, kur saulė leidžiasi, taip daug žmonių nuėjo ir dabar ne vienas negrįžta? Juos pagavo germanai. Bet tas, kuriam pasisekė praieiti? Jis mirė badu. Bet tas, kuris turėjo duonos? Jį sulaukė kalnai. Bet tas, kuris perlipo kalnus? Jį sulaukė vandenys. Bet tas, kuris perplaukė vandenį? Kur jis? Ką jis matė? Dėl ko visi žmonės eina į vakarus? Klausinėdavau motiną, kuriai visi pasaulio miestai taip pat būdavo į vakarus? Bet kodėl mano motinai visi miestai būdavo į vakarus? Gal dėl to, kad kečias, kuriuo motina važiuodavo į turgų, taip pat eidavo į vakarus. Gal dėl to, kad mano gimtojo kampo upės teka į vakarus. Nežinia. Taip. Kai aš buvau dar labai mažas,

be paliovos girdėdavau apie vieną ir tą pačią šalį, kuri toli, vakaruose, už didelių girių, aukštų kalnų ir plačių vandenų. Aš išmokau tarti jos vardą. — Amerika. Bet kad galėčiau ten nueiti, reikia užaugti. Būdavo liūdna. Žiūrėdamas į vakarus, į nusileidžiančią saulę, ilgėdavau, pats nežinodamas ko. O dienų, savaitių, mėnesių ir metų kaimenė slinko. Pagaliau ir aš turėjau teisės pasakyti tuos du magiškus žodžius, kuriuos visi, išeidami į vakarus, į tolimą užjūrį, palvantiems sakydavo. — Sudie, Lietuva! Bet aš išėjau, niekam nė žodžio nesakęs. Kuris iš jūsų nenorėtų traukti išilgai Pabaltijo, palėkėti galą lėktuvu ir nusileisti trisdešimts penk. tūks. ežerų krašte, kur vidurvasari, nakčia, matyti saulę? Kuris iš jūsų nenorėtų šaltą lapkričio mėnesį leistis skersai Baltijos jūrą, kad paskui, pasukę į pietus, galėtumėt išlipti palmių šalyje? Kuris iš jūsų nenorėtų atsidurti derlinguose Normandijos laukuose, kur po mėlynu Prancūzijos dangum klesti gražiausias moterys? Kuris iš jūsų nenorėtų gėrėtis Paryžium, pasaulio sostine, gyva tūkstantčio ir vienos nakties pasaka? Kuris iš jūsų nenorėtų tylia vasaros naktį vaikščioti uolėtu Bretanijos krantu, kur tik retai kada atsidūsta nurimęs okeanas? Kuris iš jūsų nenorėtų būti Pietų Prancūzijoje tuo metu, kai Lietu-

voje žiema? Kuris iš jūsų nenorėtų būti Korsikoje, toje palaimintoje Viduržemio jūrų saloje, kur per patį pusiaurį galima maudytis ir kepintis saulėje? Kuris iš jūsų nenorėtų perlipiti Pirenėjų kalnus ir leistis skersai, išilgai Ispanijos, kur saulė tokia karšta, kad upėse nematyti nė lašo vandens, ir naktys tokios žydrės, kad riešukučiomis galima senti žvaigždes? Kuris iš jūsų, dar mažas būdamas, nesvajotojo pamatyti Šveicarijos kalnus, kur, stovėdamas pačioje viršūnėje, jautiesi taip, lyg niekadoms nemirsi? Kuris iš jūsų nenorėtų būti Romoje, tame amžiname mieste, kuris kadaise valdė pasaulį ir kuriame dabar daugiau kapu, nekaiplavonų? Kuris iš jūsų nenorėtų matyti Neapolio, Pompėjos ir Vezuvijaus, didžiausio visame pasaulyje debesų fabriko? Kuris iš jūsų nenorėtų būti Berlyne, kur moterys tokios plačios, kad vienas klubas sveria septyniasdešimts kilogramų? Kuris iš jūsų nenorėtų užsukti į Varšuvą, kur žmonės nemoka nei dirbti nei tingėti. (Vakarų šalies žmonių pažymys — mokėti dirbti, rytų — mokėti tingėti. Kadangi lenkai ties pačiu viduriu, tai jie nemoka nei vieno nei kito). Kuris iš jūsų, nuvažiavęs į Krokuvą, nenorėtų matyti Vavelio pilies, kurios požemiuose, nelyginant sūriai ant lentynos, guli padžiūti Lenkijos karalių ir Lietuvos kunigaikščių kaulai? Kuris iš jūsų nenorėtų būti Londone, tame aštuonių milijonų žmonių avily? Kuris iš jūsų nesapnavo patekti į tolimą Skotiją, kur moterys tokios gražios, kad jeigu jū

KIEK GI TŲ FRONTŲ?

AL. GIMANTAS

Metmenų žurnalo puslapiuose išspausdintas rašinys apie taip vadinamą "tretįjį frontą" pakankamai gyvai komentuojamas tautiečių tarpe.

Nuomonės, kaip ir galima buvo tikėtis, nevienodos: labai įvairios, neretai ir visiškai kraštutinės, svyruojančios nuo tų minčių visiško atmetimo iki entuziastingo pritirimo.

Faktas, žinoma, visiškai sveikas ir reikšmingas, kad taip svarbios ir įdomios temos nepraeina visiškai nepastebėtos, nelieka ignoruojamos, bet bandomos svarstyti, gvildinti, žvelgti kiek galint plačiau ir giliau.

Neabejotinai teigiamai reikėtų vertinti Metmenų rašinio autoriaus drąsą ir kultūringą metodą svarstyti pakankamai karštą mintį. Juk, galima drąsiai teigti (netolima praeitis teikia nepaprastai puikius pavyzdžius), kad kiti autoriai ir kiti laikraščiai tokią temą būtų svarstę apsiputoję, nesiskaitydami nė su elementarine spaudos etika bei kultūra, nevengtę asmeninių įžeidinėjimų, piktų užgauliojimų, įtarinėjimų.

Metmenų rašinys kaip tik to viso nėra, bet užtat randame ramų (patinka kam, ar ne) dalykų dėstymą, nebūtinai stengiantis praklausti savąją nuomonę, kiek išvys bandant supažindinti skaitytoją su esamais faktais, nei jų perdodant, nei jų reikšmės mažinant ir paliekant daug vietos galvojančiam skaitytojui pačiam susidaryti vienokias ar kitokias išvadas, nuomones.

Atrodo, kad bent jau ta prasme vertinant, minėtas rašinys susilaukė tikrai pakankamo dėmesio, nors ir ne visai vienodo vertinimo.

Be to, galima drįsti ir ne visai sutikti su kai kuriais ano autoriaus teigimais. Pavyzdžiui, kad ir tas pats "trečiasis frontas," Vargiai ar toks mūsų tarpe egzistuoja, gal jis tik daugiau išivaizduojamas, nes tikrai sunkus apčiuopti, aiškiau apibendrinti. Nėra nė antrojo fronto. Tėra tik pirmasis, ir, teisingiau, vienintelis ir tikras lietuviškasis frontas. Jo principas turėtų būti aiškus, nedviprasmiškas ir neabejotinas — Lietuvos nepriklausomybė!

Nesvarstykime dabar, kokia galėtų būti ta nepriklausomybė, kaip ji bus iškovota, atgauta, federuota su kitais laisvų tautų junginiais ar dar kitaip, bet pats pirmojo ir vienintelio fronto uždavinys ir principas tegali kalbėti tik už laisvą ir nepriklausomą Lietuvą. Šis principas turėtų būti ir kietas ir nepajudinamas.

Gi antrasis arba prokomunistinis lietuviškasis frontas yra toks silpnas, toks neefektyvus ir nedaug reikšmės beturintis, fiziniai tiesiog mirštantys, kad apie jį kalbėti, kaip apie kokį lemtingąjį faktorių, tikrai nevertėtų.

Žiūrėkime į tos grupės negausius tautiečius ne su panieka, ne su pagieža, bet su dideliu atlaidumu ir krikščioniškosios meilės šiluma, kaip į savo klystančiuosius brolius, vienos tautos vaikus, kurie, rasi, ir patys nežino, kad tetarnauja tik mūsų tautos bendriesiems priešams. Šioje plotmėje lietuviškiosios misijoms dirva tikrai vėšli,

gaila tik, kad joje darbuotis neturime nė vieno norinčiojo dirbti...

O jei kalbėti apie tą "tretįjį frontą," kartu sutinkant, kad jis yra antisovietinis, tektų statyti didelį klausuką — kam, tad, jį skirti lauk iš pirmojo? Ar tai nebūtų dirbtinis ir didesnės naudos neatnešas savųjų tautiečių skaldymas, to pirmojo fronto silpninimas?

Tiesa, sutikime, kad esama nemažų nuomonių skirtumo dėl galimos veiklos metodų, bet šie skirtumai demokratinėje visuomenėje tegalėtų teikti tik plusą, įnešdami tam tikrų varžybų, dinamizmo, naujoviškumo, kuris kaip tik galėtų tik teigiamai prisidėti prie visos veiklos suaktyvinimo, kuri, tikėkime, gal padėtų laužti tą geležinę uždangą, kurioje esami plyšeliai dar tokie mažučiai ir neryškūs.

Sovietinama tauta, jos žmonės, jau ne viena proga (išskaitome tą ir iš sovietinamos Lietuvos spaudos puslapių) stengiasi įkvėpti kiek galint daugiau to galvaus Vakarų pasaulio oro, kuris, kaip koks dvasinis penas, yra taip reikalingas ir svarbus svetimomis įtakomis dusinamai tautai, jos kultūrai, jos gerbūviui.

Atsigręžkime veidu, bet ne nugara, į tautos kamieną, likusį svetimųjų tvarkomame krašte. Metai ilgsta, dienos netrumpėja, išsilaisvinimo aušra, kas žino, gal ir labai neartima. Mažėjančios viltys, supraskime, ne vieną gali paskandinti liūdname pesimizme, gali kristi jų ryžtas ir pasipriešinimo dvasia.

Jie, tėvynėje, reikalingi kai ko daugiau už tuščius paguodos ar suraminimo žodžius ar švenčių progomis skambį linkėjimų, kaip "pasimatysime greitai laisvoje Lietuvoje," "laisvės aušra jau teka" ir t.t.

Neapgaudinėkime jų, geriau pasižvalgykime, ką esamomis sąlygomis, bent truputį, galima būtų nuveikti. Nepasitenkime rusiškuoju "niet" ar "nelzia." Jis mums neturėtų stoti. Priešingai, tie visi rūsįskieji "niet," turėtų mus priversti kurkas ryžtingiau naudoti visas priemones pasiekti okupuoto krašto tautiečius.

Tai didelis ir nelengvas uždavinys. Aišku, kad okupantas budriai seka visas galimas pastangas, jis trukdys, jis daug ko neleis, bet ar tas jų įlstartas netelsėtas "niet," jau mus iškart turėtų atbaityti ir nugramzdinti rezignacijon, nieko neveikiman?

Tuo tarpu, yra kai kurių duomenų, kad tūli bandymai, drąsūs bandymai, laužti iš išvaizdos storą, bet po truputį lyg ir skilti pradėdant uždangą, ne visada reiškia nepasisekimą.

Tai vis medžiaga ir klausimai pagalvoti (jei, kolkas dar ir neveikti) ne trečiajam, ne antrajam, bet vieninteliame lietuviškajam frontui. Čia tikrai reikalingas vienas, vieningas frontas, bet ne atskiros ir padrikos to fronto dalys. Stiprus ir vieningas frontas kaip tik gali prisidėti prie viso darbo pasisekimo.

Naujų 1963 metų išvakarėse Kaune - viršuje reklamuojamas naujas lietuviško pastatymo filmas. Z. Srafinio nuotrauka

Du tikslai -

Atkelta iš 6 psl.

tartum, įvykdė Kijeve kultūrinę revoliuciją. Po to atėjo eilė belgų filmų rodyrams, o lenkų rašytojų delegacija lankė ne tik Kijeve, bet ir Lvovą. Jie nebijojo drąsiai kritikuoti kas jiems atrodė kritikuotina. Daug naudos davė ir duotos progos ukrainiečiams pavažinėti Vakaruose. Poltaratskis net sušuko ukrainų Literaturnoj Hazetoj: "Kaip puiku, kad mes, ukrainai rašytojai galime nuvažiuoti į kitus kraštus ir suelti į pažintį su pažangiais rašytojais."

Tėviškės Žiburiu bendradarbiui neseniai iš Lietuvos atvykusi buvusi Sibire tremtinė papasakojo: Bendras Kauno miesto įspūdis yra geras. Vyksta naujų statybų, ypač miesto pakraščiuose. Miesto centre likę visi senieji pastatai ir daugumas senųjų gatvių pavadinimų. Net Laisvės Alėja atgavo senąjį vardą. Iš bažnyčių uždarytos; įgulos, moksleivių, jėzuitų, šaričių, šv. Trejybės ir benediktinų. Centrinės kapinės paverstos parku, Šančių kapinės uždarytos, bet kapai dar nepajudinti. Karo muziejaus sodelyje paminklai išgriauti, bet pats parkas tebeveikia.

Pr. Gr. Drauge mano, Kultūros Kongreso uždavinio buvo "pakilti virš laiko" ir apimti meną, literatūrą, fizinių auklėjimą, architektūrą, istoriją ir lituanistinį švietimą, ypač pritraukiant jaunosios kartos pajėgų, kurių Lietuvos Studentų Sąjunga paruošė posėdžius tomis pačiomis dienomis. Studentams paskaitą skaitė dr. R. Šilbajoris (Zmogus dabartinėje Lietuvos literatūroje) ir dr. H. Nagys (Lietuviškos veiklos sąžinės sąskaita). Akademinių Prošvaisčių naujoji redakcija teigia: Žodis studentas ne tiek garbė, kiek pareigą reiškia!

Stebėtojas

turėtumėt tiek širdžių, kiek yra lapų viso pasaulio medžiuose, tai visas jas išdalintumėt? Pagaliau kuris iš jūsų nerodėtų būti Olandijoje, toje kanalu ir vėjo malūnų šalyje. Kur gyvena darbsčiausia visame pasaulyje tauta? Kuris iš jūsų, mano vietoje, nelaiptu po gimtąjį Europos medį, išsiskojusi didelėmis ir mažomis tautomis?

Tuo metu, kai visuose Lietuvos kampuose ruduo skauto vieną ir tą pačią evangeliją, kai vakarų vėjas baigia plėsti paskutinį medžių lapus, tuo metu, kai žąsų, pajutusios subrendusius sparnus, pakyla ir nulekia, rėkdamos, į ežerą, tuo metu, kai ūkininkas baigia arti paskutinę užuoganą ir, žurdamas į pasėtus rugius, nežino, kas juos kita meta kirs, aš rengiuosi į didelę, tolimą kelionę.

O, jeigu aš galėčiau atiduoti savo kraštui visą didelį ir turtingą pasaulį! Bet aš tik keleivis. Aš einu į vakarus, kad galėčiau sugrįžti iš rytų. Mano mintis nužvimbia ir nežinoma toli, kaip bittė tylu vasaros vidudienį.

Jūs, kurie mėginat apibėgti pasauli mintimi, kurie mėginat bėgti patys nuo savęs, kurie bėgat vidury laukų. Saugdami: laikvkit vėg! kurie mokat neapkęsti vienas kito, o niekadus nemėgint neapkęsti savęs, ir tie, kurie norit pagauti save, visi, visi visi, visi, visi, visi, visi.

Likit sveiki.

Svarbu žinoti, kaip reikia matyti pasaulis, bet dar svarbiau žinoti, kaip reikia matyti save pasaulyje. Eikit per

pasaulį taip, kad kiekvieną valandą galėtumėt pasakyti: pasauli, aš tau priklausau dėl to, kad tu man priklausai. Ir kai jūs būsit apėję visą žemės skritulį, kai jūs būsit matę visus miestus, visas šalis ir visus vandenis, kurie, lyg koki sparnai, supasi nuo kontinento iki kontinento, sustokit ir gerai isiklausykite savo žingsnių aidą, atsiliepusio amžinybeje. Tik tada jūs suprasit laiko drama, kuri vaidinasi erdvėje ir erdvės drama, kuri vaidinasi laike.

Aš nekaltu apie kelionę, į kurią jūs žiūrit, kaip į savo jausmų pasaldinimą. Aš kalbu apie žmogų, kuriam šiaurės ašigalis — perlas ir kuri jis išismicęs į savo kaklaraištį.

Tuo metu, kai mano tėvo kaulai banga pūti Keturvalakių kapinėse, o to paties kaimo mokykloje vaikai mokosi lotynų abėcėlės, aš rengiuosi į tolimą kelionę.

Bet prieš tai, kai aš lipsiu į laivą ir dingsiu audringame Atlantikos okeane, noriu tarti dar keletą atsisveikinimo žodžių.

Jūs, kurie šnekat kavinėse, ir jūs, kurie pel-jat bibliotekose, ir jūs, kurie sėdit valdiškoje kontoroje, ar žinot, kad jums visiems reikėtų nors viena akia dirštelti į lekiantį suoliu gyvenimą? Jūs, kurie nuolatit kalbat apie aukštas žmogaus ir piliečio pareigas, kurie liepiat semti stiprybės iš praeities, o tuo tarpu patys ją semiat iš valstybės išdo, ar kada nors pagalvojot, kad be šitos stiprybės, kurią gaunat kas mėnuo, jūs būtumėt nelaimingi invalidai?

Ar jūs kada nors pagalvojot, kas reikėtų daryti, jeigu mes neturėtume valstybės? Ar jūs pasiryže kentėti šaltį, dirštelti į lekiantį suoliu gyvenimą? Ar jūs žinot, kad yra žmonių, kurie kovoja dėl gyvenimo, žmonių, kurie kovoja su priešais ir draugais? Ar jūs žinot, kad reikia praryti gera ir pikta su vienodu apctitu? Jūs, kurie gerai valgot, gerai miegat, gerai skutatės, gerai rišatės kaklaraištį, gerai juokiatės, ar žinot, kad, be to, dar reikia mokėti tylėti ir klausyti, kaip mauroja pasaulis ir kilokla laiko lietus? Ir jūs, broliai poezijoje, kurie meluojat, nes nepajęgiat sakyti teisybės eilėtu „hoksu" ir „alijošiu" skiltyse, ar žinot, kad nėra nieko šlykštesnio, kaip tikėti savo paties melu?

Jūs...
O tuo tarpu aš mėginsiu plaukti per didelį vandenį.

NAUJAUSI FILMAI IŠ V. TYSLIAVIENĖS APSILANKYMO LIETUVOJE netrukus bus rodomi Brooklyne, Philadelphijoje, Baltimorėje ir kituose miestuose. Filmas bus garsinis su įkalbėtu tekstu. Bus matomi žiemos vaizdai Lietuvoje, kaip Vilniuje ir Kaune buvo ruošiamasi sutikti Naujuosius Metus, kaip dabar atrodo įžymesnės Lietuvos istorinės vietovės, Druskininkai, Trakai ir kt.

Lietuviai lenkuose

Tygodnik Morski išspausdino straipsnį "Morska koegzystencja," kuri parašė to savaitinio laikraščio redaktorius Stanisław Dauksza. Laikraštis spausdinamas Gdynėje, Washington gatvėje. Išvardina apie 50 jūros laivų, kuriuos Lenkija dabar turi. Įdomu, nė vienas neturi vardo Vilnius ar Lvov, bet turi Kosciuszko ir Domeyko (lietuvis profesorius, kuris mirė Pietų Amerikoje ir kurio vardu praminta mineralinis akmuo — domeikaitis).

Populiarus geografinis žurnalas Poznaj Świat skelbia 1962 m. išėjusią turistams vadovą Warmia i Mazury, kurią parašė Eugeniusz Pauksza. Išspausdin-

ta 10,250 egz. Turi 150 paveikslų, kaina 80 zlotų. Pavasarį buvo išleista jo apysaka "Wszystkie Barwy Codziennosci" (513 p., 34 zl.).

Žurnalo redakcija atsieliai į Suvalkuose gyvenančio J. Burbos klausimą, kuris plotu didžiausias miestas pasaulyje. Atsako: New Yorkas. Kitu atsaku sako, siena su Sovietija eina per 1224 km.

Francūzų Clermont-Ferrant universitetas suteikė Varšuvos u-to profesorius Kazimierui Ajdukiewiczui daktarata, honoris causa už mokslo darbus logikos ir metodologijos srityse.

Varšuvos savaitinis Nowa Kultura paskelbė pasikalbėjimą apie kitataučių litera-

MUMS RAŠO: DĖL ARCH. J. MIŁOKO IR DAIL. V. K. JONYNO GINČO

Esu Vienybės skaitytojas ir gerbėjas, todėl prašau Jus paskelbti mano manymu, šita svarbų rašinį.

Gruodžio 14 d. viename Vienybės puslapyje radau gana įdomų V. K. Jonyno

tūros vertimus lenkų kalba su poetu Witoldu Wirpsza, kurio eilėraščius dažnai spausdina.

Przegląd Kulturalny bendradarbis P. Jasienica kritikuoja istorikus, manančius būk polinkis suirutėms-anarchijai lenkams įgimtas, bet, visgi, cituoja Krokuvos istoriką Kalinką, teigusį: "Suirutė, kuri pasibaigė valstybės padalinimu XVIII a. gale, prasidėjo ne lietuvių, bet lenkų instinktų dėka."

laišką, pavadintą "Mums rašo."

Kivirčas yra tarp dviejų mum labai lietuvių tarpe pažistamų ir mūsų tautai pasižymėjusių lietuvių kultūros veikėjų, būtent, tarp arch. Jono Muloko ir V. K. Jonyno.

Nežinau, kas planavo tą Montanos Indėnų stiliaus misijos pastatą, tik iš to stralpsnio esu skaitęs, ir jau bus greitai metal esu dar apie tai iš buvusio Maspetho bažnyčios statybos darbo vedėjo E. Balzerait girdėjęs, kad tai bus labai įdomus ir gražus kūrinys.

Todėl būtų visiem lietuviams labai svarbu, kad tokie du dideli vyrų savo ginčus tarp savęs išspręstų ir į spaudą visai nepa-

tektų, nes tai yra nesveika.

Būdamas Maspetho gyventojas ir tos parapijos narys, esu sekęs visą Maspetho bažnyčios statybą nuo pradžios iki galo. Ir aš ne tikai vienas, bet, aš manau, ir visi maspethiečiai yra dėkingi ir didžiuojasi šio pastatu, ir dėkoja arch. Jonui Mulokui, dail. V. K. Jonynui ir gen. kontr. Jonui Stankui. Pagaliau, ir tiems kurie yra visų užmiršti, tai tiems Chicagos vyrams su jų nepailstančiu darbu vedėju Erwin Balzerait. Todėl dabar derėtų gen. kontr. Jonui Stankui tiems visiems vyrams padėkoti nors ke-lais žodžiais kad ir tam pa-čiame laikraštyje, jei kitaip neįmanoma.

Maspethietis

NAUJOS LIETUVIŠKOS PLOKŠTELĖS

Salomėjos Čerienės-Mulks

DAINOS LIETUVAI

Side 1

O TĖVYNĖ MANOJI (MY FATHERLAND)

Žodžiai Klemenso Jūro
"RUTA" ENSEMBLE WOMEN'S CHORUS & SOLOIST FLORENCE SCHIRM

KADA GIRDŽIU AŠ DAINA, (WHEN I HEAR A SONG)

SOLOIST—GENOVAITE PEŠKYS

GĖLIŲ DAINA (SONG OF THE FLOWERS)

TRIO—JOSEPHINE MILLER, JONE BOBINAS, & GENOVAITE PEŠKYS

RAUDA (LAMENT)

Žodžiai Dr. Kazio Čero
SOLOIST—STELLA VOLANI KONČIENE

GYVENIMO AIDAI (ECHOES OF LIFE)

SOLOIST—VIKTORAS BENDER-BENDORIUS

INVOKACIJA (INVOCATION)

Words by Mary Stuart—translated.
SOLOIST—IZABELĖ MOTEKAITIENĖ

Muzikė Salomeja Čerienė-Mulks

Side 2

ŠIU METŲ MALDA (SONG FOR THE NEW YEAR)

Žodžiai A. Vanagaičio
SOLOIST—VIKTORAS BENDER-BENDORIUS

SAPNŲ KELIU (PATH OF DREAMS)

Žodžiai Marijos Sims
SOLOIST—STELLA VOLANI KONČIENE

VAKARAS (EVENING)

Žodžiai-Nora Gugis.
TRIO—JOSEPHINE MILLER, JONE BOBINAS, & GENOVAITE PEŠKYS

LIETUVOS-LAUKAI (FIELDS OF LITHUANIA)

Žodžiai Juozo Mikuckio
SOLOIST—LOUIS STUKAS

KLAJONĖS (FANTASIES)

Žodžiai Tyru Duktės
SOLOIST—GENOVAITE MAČYTE

RAMUNĖ (THE DAISY)

Žodžiai Petro Sagato
"RUTA" ENSEMBLE WOMEN'S CHORUS & SOLOIST FLORENCE SCHIRM

KAINA \$4.00 plus 50 centu uz prisiuntima.

LIETUVIŠKI ŠOKIAI IR LIAUDIES-MELODIJOS

Įgrojo — KAZYS DAUBARAS, Akordionistas

Side 1.

1. TELSĖŲ KLUMPAKOJIS (FINGER POLKA FROM TELSIAI)
2. NAŠLAITĖLĖ VALSAS (LITTLE ORPHAN'S WALTZ)
3. KALVELIS (LITTLE BLACKSMITH FOLK DANCE)
4. OI ŽIBA, ŽIBURĖLIS (FLICKERING LIGHT—FOLK SONG)
5. KUR TU EINI GAIDELI MANO (THE WANDERING ROOSTER—FOLK SONG)
6. SUKTINIS (ROUND DANCE)
7. VAI ŽYDĖK, ŽYDĖK (OH. BLOOM—FOLK SONG)
8. TYKIAI NEMUNĖLIS TEKA (SOFTLY FLOWS THE NEMUNAS—FOLK SONG)

Akordionistas Charles Daubar

Side 2.

1. VESTUVIŲ POLKA (WEDDING POLKA)
2. ISPANSKOS KOJOS (SPANISH STEPS WALTZ)
3. KEPURINĖ (HAT DANCE)
4. KLUMPAKOJIS (WOODEN SHOES DANCE)
5. DAINŲ IR ŠOKIŲ RINKINYS (SONG AND DANCE MEDLEY)
Aguonelis (Little Poppy)
Plaukia Nemunelis (Flowing Nemunas)
Noriu Miego (Sleepy Dance)
Graziu Daineliu (Beautiful Songs)
Ant Kalno Gluosnis (Mountain Willow)
6. GAIDYS (ROOSTER DANCE)
7. KAS BERNELIO SUMISLYTA (CONJECTURING LAD—FOLK SONG)
8. SESYTĖS POLKA (LITTLE SISTER'S POLKA)

KAINA \$4.00 plus 50 centu uz prisiuntima.

JOKŪBAS ŠTUKAS, PLATINTOJAS - 1264 WHITE STREET, HILLSIDE, NEW JERSEY

Thalidomidas ir eutanazija

DR. A. GRIGAITIS

Thalidomidas yra raminotojas nervų ir miego vaistas. Jis buvo leista vartoti Vakarų Vokietijoje nuo 1951 m.

Iš Vokietijos šie vaistai pradėjo plisti į kitus kraštus, pasiekė ir mūsų kraštą — Ameriką. Thalidomidas buvo laikomas vienas geriausių miego vaistų. Vėliau pasirodė jų neigiamoji pusė. Nėščios moterys, kurios vartojo šiuos vaistus, gimdė deformuotus kūdikius, be kojų, be rankų ir su kitomis kūno anomalijomis.

Apskaičiuota, jog V. Vokietijoje gimė thalidomido paveikti apie 10,000 deformuotų kūdikių. Iš jų 5,000 dar gyvi, 1,000 reikalingi dirbtinių kojų, rankų. Anglijoje tokių priskaitoma 450, iš jų 350 dar gyvi, Kanadoje gimė apie 50 deformuotų. JAV tik pavieni atsitikimai nukentėjusių nuo thalidomido. Prisimenate įvyki su R. Finkbine iš Phoenix, Ariz. Ji vartojo šiuos miego vaistus ir, bijodama, kad gali sulaukti fiziniai nenormalaus kūdikio, norėjo nutraukti nėštumą, bet Amerikos įstatymai to neleisdžia.

Teko vykti Švedijon, kur šiuo atveju įstatymai švelnesni. Praeitą mėnesį Švedijos vyriausybė uždraudė pardavimą vaistų nuo piktinimo — vėmimo — „Meklocin“, kuriuos dažnai naudoja nėščios moterys. Kilo įtarimas, jog šių vaistų veikimas panašus į thalidomido — t. y., nuo jų gali gimti deformuoti kūdikiai.

Šie vaistai plačiai buvo vartojami visuose civilizuose kraštuose. JAV šie vaistai buvo pardavinėjami keturiais skirtingais pavadinimais — Bonadets, Bonain, Entvert, ir Bonadoktin. Jų pardavimas sustabdytas ir tikrinamas jų veikimas. Praeitais metais Belgijoje Suzanne Coipel Van Put, 24, kuri vartojo thalidomidą vaistus, pagimdė kūdikį be rankų, be kojų, su iškrypusiu veidu, su anomaliu išeinamoji žarnoj. Nenormalų kūdikį nei gydytojas, nei giminės nenorėjo rodyti motinai. Bet pastarajai reikalaujant, kūdikis buvo jai parodytas. Ka-

pergyveno motina, pamačius tokį kūdikį, jūs tėvai patys galite įsivaizduoti. S. C. Van Put motina ir sesuo nutarė, jog kūdikis negali gyventi. Nuo šeimos gydytojo gavo receptą pakankamam barbituratų kiekiui, kad mirtų kūdikis. Grįžus iš ligoninės, Suzanne sumaišė vaistus su medumi ir pienu. Vienos savaitės kūdikis nuo duotų vaistų mirė.

Motina nužudė savo kūdikį. Policijai kilo įtarimas, kad kūdikis ne savo mirtim mirė. Tardymo metu kaltininkai prisipažino. Jie teisinosi, jog jų nuomone, geriau yra, jei kūdikis mirė nei jis būtų likęs gyvas. O motina —, jog ji būtų nepajėgus globoti kūdikį ir neturėjus pakankamai lėšų dirbtinoms galūnėms bei kitų nenormalumų atitaisymui. Ji dar pridėjo, girdi, jei kūdikis būtų nenormalus protiniai, ji to nebūtų padariusi, o kūdikio smegenys buvo sveikos. Gydytojas, kurs išdavė mirties pažymėjimą, teisme pasakė: Jei tik aš vienas bučiau žinojęs apie šią žmogžudystę, aš būčiau parašęs, jog kūdikis mirė normalia mirtim. —

Prokuroras reikalavo pripažinti kaltais motiną, jos artimus ir šeimos gydytoją, kuris išrašė nuodus, bet siūlė bausmę sušvelninti.

Prokuroras, kreipdamasis į prisiekusius, nurodė jog kaltinamieji turi būti pripažinti kaltais, nes gyvybės principas yra šventas, jie įvykdė ne eutanaziją (mirtį iš pasigallėjimo), bet žmogžudystę ir jų išteisinti negalima.

Visuomenės opinija buvo kaltinamųjų pusėj. Teismas gavo krūvas laiškų, prašant išteisinti. Po 105 minučių į pasitarimo prisiekusieji išnešė sprendimą: „Nekalti.“

Man gi atrodo, kad jie buvo kalti, nors užsitarnavo pasigallėjimo. Jie turėjo būti nubauti. Jei ne kalėjimas, tai bent turėjo būti uždėta jiems dvasinis atgailavimas.

O gydytojas, išrašęs nuodus, jau yra ne gydytojas, bet nusikaltėlis. Jis nusizengia medicinos princi-

pams — ne žudyti, o gelbėti gyvybę.

Žudymas nepagydomų, nusilpusių, senų, išsigimėlių, silpnų vaikų (Sparta) buvo praktikuojama pas laukinius. Dar ir dabar šis paprotys laukinių tarpe yra užsilikęs.

Praeito karo metu Hitleris, jo pagalbininkai bei gydytojai išžudė dešimtis tūkstančių nepagydomų silpnapročių, pamišėlių, Dievo įsakymas sako: „Nežmušk!“ Šis Dievo įsakymas jokių eutanazijos palengvinimų nemini, neleidžia, ir, atrodo, šis Dievo įsakymas — „Nežudyk“ liečia ne tik žmogų, bet ir kiekvieną gyvį. Žmogus gi išaiškino šį įsakymą savo naudai: žmogų žudyti nevalia, o kitus sutvėrimus galima žudyti savo naudai ir malonumui (medžioklėj).

Net gilioj senovėj — Graikijoje gydytojai drausdavo duoti žmogui nuodų pagreitinti mirtį, nors pats ligonis jų prašytų. Leisdami žudymą iš pasigallėjimo, mes duosim pretekstą visokiems kriminaliniams žudymams. Tuomet sunku bus atskirti, kur paprastas kriminalas, kur humaniškumas.

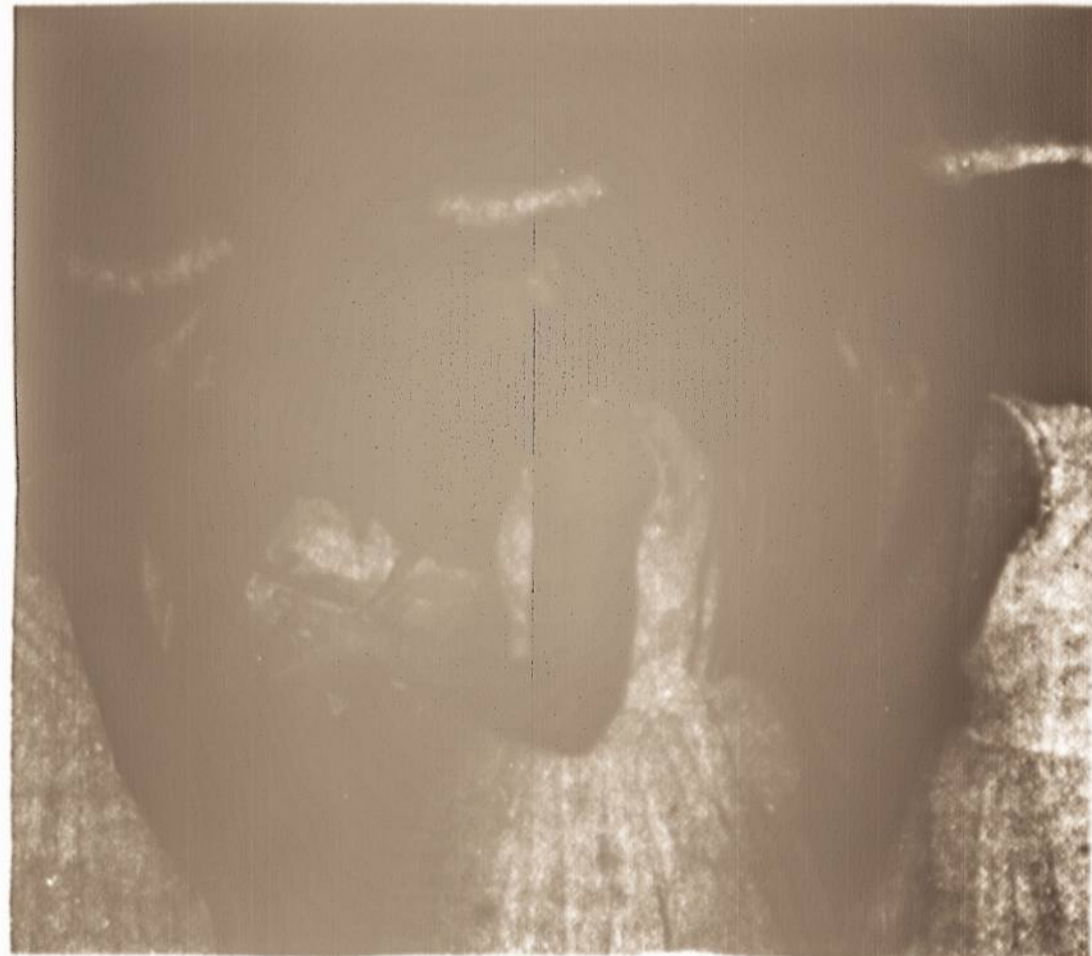
Gallestingumas turi savo ribas. Jis kartais vieton gėrio gali atnešti blogumą. Kančia turi gilų prasmingumą. Iš N. Berdiajevo: „Krikščionybė sako, jog žudymas yra baisesnis už kančią. Geriau kentėti negu žudyti iš pasigallėjimo. Tikrai krikščionybė moko, jog kentėjimas pakeliamas ir turi prasmę. Kentėjimas būtų nepakeliamas, jei jis būtų beprasmis.“

Kaip po kelių dienų badavimo pajunti, jog tavo kūnas išsivalė nuo šiukšlių, prasiidėjo spartesnis atsinaujimas kraujo ir ląstelių, taip kančioj ir po jos žmogus pajunta gyvenimo prasmę, pamato pasaulio grožį, pajunta gyvenimo džiaugsmą.

Povilas Dirks, vienybės bendradarbis Chicagoje, persikėlė į naują vietą. Jo naujas adresas yra: 4500 S. Talman Ave., Chicago 33, Ill. Telef. YA 7-4693.

Iš Vasario 16 Gimnazijos Vokietijoje vykusių Kalėdų eglutės, kurios proga vykusiai buvo pastatyta mokytojos Elizos Tamošaitienės kalėdinis vaidinimas „Kristaus Gimimas“. Nuotraukoje — gimnazijos direktorius kun. Br. Liubinas sveikina susirinkusius svečius.

Jaunos Vasario 16 Gimnazijos mokinės apdovanojamos po puikiai sušokto šokio „Snieguolė“

A STATE OF HEALTH by G. P. H. H. H.

MENTAL STABILITY
HAS BECOME INCREASINGLY DOMINANT AS A HEALTH FACTOR IN OUR AGE OF SCIENTIFIC DISCOVERIES, MODERN THERAPEUTICS AND WONDER DRUGS...

MIRACLE DRUGS
IS A MISNOMER, THEIR USE WITHOUT THE ADVICE OF YOUR FAMILY DOCTOR CAN MEAN DANGER TO YOUR HEALTH AND LIFE.

MENTAL STABILITY IS A STATE OF MIND GAINED THROUGH PERSONAL CONFIDENCE IN OUR ABILITY TO SURVIVE AND TO LIVE A NORMAL HEALTHFUL LIFE...

AN ESTABLISHED FAMILY-PHYSICIAN RELATIONSHIP WITH A DOCTOR-PATIENT UNDERSTANDING CAN BEST ASSURE THE PROPER DIETARY, PHYSICAL AND MEDICAL REQUIREMENTS NEEDED TO GAIN AND MAINTAIN A STATE OF HEALTH NECESSARY FOR ACTIVE LIVING...

USE COMMON SENSE TO SAFEGUARD YOUR HEALTH!

A PUBLIC HEALTH MESSAGE FROM THE MEDICAL SOCIETY OF THE STATE OF NEW YORK

Vasario 16 Gimnazijos kolektyvas, suvaidinęs E. Tamošaitienės paruoštą kalėdinį vaidinimą. Dekoracijos ir kostiumai A. Krivicko. Nuotraukoje — vaidinimo bendras vaizdas.

Banginių medžioklė

J. MIŠKINIS

Seniau banginių gaudymas buvo pavojingas. Pirmiausia, iki banginius surasdavo medžiotojai turėdavo daug vargo ir rūpesčio. Anksčiau banginiui surasti reikėdavo įlipti į aukštą laivo stiebą ir budėti ilgą valandą, o kai kada net kelias dienas. Dabar gi banginių medžioklė žymiai lengvesnė ir našesnė. Yra specialūs laivai, kuriuos lydi helikopteriai, jie išžvalgo jūrą, ir pastebėję banginį, tuoj pat radijo bangomis praneša medžiotojams. O kai kurie kiti laivai turi elektrines strėles, kuriomis per kelias sekundes nutrenkia šį jūros milžiną.

Medžiojimo laikas

Medžioklė banginių prasideda kiekvienais metais sausio mėnesio pradžioje ir tęsiasi iki kovo mėn. 15 d.

Laivų įgulos susideda iš 500 ir net daugiau vyrų. Didžiausį tokį plaukiojantį laivą-fabriką turi norvegai. Kiekvienas toks laivas, kur išdarinėjami sugauti banginiai, turi medžioklės pagalbinus laivus, kurių skalčius priklauso nuo laivo-fabrikos tonažo. Pavyzdžiui, "Olympic Challenger" tokiu medžioklei laivų turi visą dešimtį.

Medžioklės laivai aprūpinti stipriais motorais ir jie gali išvystyti didelį greitį. Iš jų šaudoma į banginį. Nukautas milžinas pripučiamas oro, kad nenuskėtų, ir atveikamas prie laivo-fabrikos, kur jis mėsinėjamas, ištirpinami taukai, perdirbami kaulai, užšaldoma mėsa.

Per visą medžiojimo sezoną turi būti nedaugiau sugaunama banginių kaip 15.000. Jei tą skaičių anks-

čiau pasiekia, tai medžioklė nutraukiama.

Banginių medžioklės laikas ir ribotas jų skaičius yra griežtai kontroliuojami, nes kitu atveju kelių metų bėgyje banginių žymiai sumažėtų, o kituose vandenyse visai jie išnyktų. Iš visų banginių medžioklėje dalyvaujančių vyrų geriausiai uždirba sumanūs, jauni ir įgudę banginių medžiotojai. Saulio amatą daugumoj turi norvegai. Patys gabieji dešimties savaičių bėgy uždirba iki 10.000 dolerių.

Didelis pelnas

Prieš II Pas. karą banginių nušaudavo žymiai daugiau, negu šiais laikais. Pavyzdžiui, 1932-3 metų gaudymo sezono buvo sugauti 28.668 banginiai.

Kadangi banginių šeimai nėra veislių, per visą savo amžių palieka ne daugiau, kaip 5 įpėdinius, kuriuos per šešis mėnesius motina labai stropiai turi prižiūrėti ir globoti, tai banginių išnaikinimas kasmet augo dideliais šuoliais.

Zmogaus apetitas pralobti labai greit išnaikintų šiuo jūros milžiną, nes ir tie laivai, kurie dabar medžiuoja, sugebėtų per 10 savaičių sudoroti iki 40.000 banginių, jei jiems tik būtų leista. Iš to jau galima suprasti, kokios ten vyksta varžytynės tarp medžiotojų, kai kiekvienas pagautas banginis atneša nemažiau, kaip 8000 dolerių pajamų.

Banginio taukai vartojami margarino gamybai, muilo, įvairių rūšių tepalams, veido kremui ir net lūpų pieštukams.

Patys didieji banginiai sveria 150.000 kg. Tokio svario banginio ilgis siekia iki 50 metrų. Jo riebalų kiekis yra toks, kokį gautume iš pačių geriausių 475 karvių pervienėrius metus.

SPAUDOS SKILTYSE

Lietuvos Mokslų Akademija

Sov. Sąjungos pavyzdžiu įkurta Lietuvos Mokslų Akademija savo eilėse turi 20 tikrųjų narių ir 18 narių-korespondentų. Akademijai vadovauja J. Matulis. Iš Akademijos narių labiausiai išgarsėti spėjo fizikos-matematikos mokslų daktaras J. Kubilius su metriniu skaičių teorija, nagrinėjamas pirminių skaičių geometrijos problematika. Jis taip pat paruošė ciklą mokslinių darbų iš tikimybinės skaičių teorijos. J. Kubilius laikomas skaičių teorijos ir tikimybių teorijos bei kibernetikos mokslų iniciatoriumi Lietuvoje.

Technikos mokslų kandidato A. Žukausko darbų yra paskelbta už Lietuvos ir Sov. Sąjungos ribų. Pagrindinį dėmesį jis skiria šilumos mainų mokslui — augštų temperatūrų šilumos betarpiškam pavertimui elektros energija.

Plačiai žinomas yra ekonomijos mokslų kandidatas K. Meškauskas, daug darbo įdėjęs Lietuvos gamybinių jėgų plėtimui. Iš jo stambesnių darbų minėtinas: "Lietuvos TSR energetikos perspektyvinis išvystymas ryšium su kompleksiniu Nemuno kaskados panaudojimu," "Lietuvos TSR pramonės specializavimas ir kooperavimas," "Tarybų Lietuvos industrializavimas."

Lietuvos pramonės gamybinių procesų automatinio reguliavimo ir automatinės kontrolės klausimus sprendžia narys-korespondentas A. Nemura. Jis taipogi yra kelių vertingų išradimų autorius. Elektrinius matavimo prietaisus kuria kitas akademijos narys-korespondentas V. Nesukaitis, dirbęs Energetikos ir elektrotechnikos institute. Lietuvoje medaliais ir garbės raštais apdovanoti 208 mi-

lcijos pareigūnai, kurių tarpe 66 rusiškais pavardėmis.

Tėviskės Žiburiai

Kanadoje ir Amerikoje veikia tik du lietuviški darželiai vaikučiams: vienas Philadelphijoje, kitas Montreale. Šiame iš 70 vaikučių, kuriuos prižiūri dienos metu 3 lietuvišės seselės, tik keli vaikučiai lietuviai.

Vilniuje išleista knyga "Lietuvių Grafika" skelbia 65 trisdešimt trijų meno darbus.

VIENYBĖS KONCERTAS

Atkelta iš 1 psl.

Turint galvoje, kad koncertas vyko lietuvių tarpe dar nepopuliarioje muzikos salėje, kur šalimais nesama baro, nei užkandžių, koncerto pasiklausyti atėjo tik tikri muzikos mylėtojai, kurių, deja, nebuvo tiek, kad būtų buvę galima apmokėti nemažas išlaidas. Prie jų padengimo, betgi prisidėjo patys koncerto klausytojai, kurie, Jono Valaičio pakviesti, sudėjo \$300.

Koncerto programos pranešėja buvo Elena Vainiūnienė iš Philadelphijos. Be choro ir solistų, koncerte dar dalyvavo Vytenis Vasyliūnas, pastariesiems pri-taręs pianu.

Į 1963 metus žengdamas amerikietis tegali vieno tikėtis: kad gyvenimas keisis. Ne vien užsienio politika, bet ir viduje. Vidutinis amerikiečio metinis uždarbis dabar \$5,200 (šeimai gi pragyventi tereikia \$4,955). Bet turime 8 milijonus šeimų, kurių metinės pajamos peršoka \$10,000 (mokesčius atskaičius). Čia 27 milijonai amerikiečių! Sakoma, kad 1965 metais jų bus 37 milijonai. Čia mūsų visuomenės viršūnėlė: mokslo vyrai, universitetų mokytojai, pramonės ir verslo vadai, politikos valdotojai. Jau dabar mūsų visuomenė užlaiko 1,252 koncertuojančių orkestrų. Metropolitan Meno Muziejų New Yorke per metą atlanco 5 milijonai žiūrovų. Ką šita pasiturinčios amerikiečių inteligentijos masė busiančiu tarpsniu atliks, tuo Amerika ir bus! Gali būti, ji pavirs tik kita "minia," bet gali būti sukurs tokią didingą amerikietiška civilizaciją, kuria pasaulis stebės ir seks. Jei esame tų 27 milijonų tarpe — mums valia pasirinkti: iš-tirti minioje, ar pasireikšti įspūdingu asmeniu.
Redakcinis Life žurnale

Winter Garden Tavern Inc.

Vytautas Beleckas, sav.

1883 Madison Street
Brooklyn 27, N. Y.

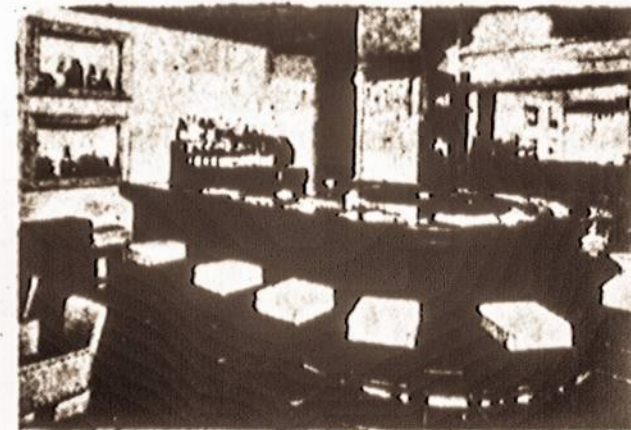
(Ridgewood)

Telefonas: EVergreen 2-6440

Salė vestuvėms ir kitokioms pramogoms. Geriausias lietuviškas maistas prieinamomis kainomis.

POLAIDOTUVINIAI PIETŪS

FESTIVAL RESTAURANT & BAR

Pietūs ir vakarienė

Jaukus baras

Salė susirinkimams

vestuvėms ir

pobūvims

Gali tilpti 200 žmonių

LIETUVIŠKIEMS

suejimams nemokamai

VACYS STEPONIS

Savininkas

40 East 26th St. New York City

MU 3-2928

RAY'S LIQUOR STORE

JUOZAS IR IZABELE MISUNAI

Įvairiausios rūšies amerikoniški ir importuoti gėrimai.

Didžiausias degtinės ir vyno pasirinkimas.

103-55 LEFFERTS BLVD. RICHMOND HILL, N. Y.

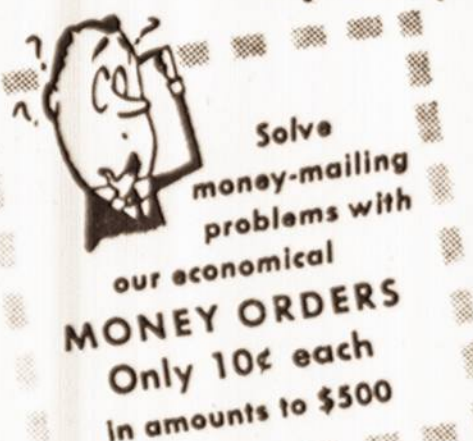
Telefonas: Virginia 3-3544

PASKUTINĖS ŽINIOS APIE DIVIDENDUS

4 1/4% I METUS

Rata paskelbta naujam ketvirtainiui, pasibaigusiam 1962 m. gruodžio 31 d. 3 3/4% I metus reguliaraus dividendų plus 1/2% I metus specialaus už pinigus įdėtus nuo 1961 m. spalio 16 d.

Apskaičiuojama kas metų ketvirtį

THE KINGS COUNTY SAVINGS BANK

Incorporated 1860

A Mutual Bank "... where your money works only for YOU!"

Central Office: 539 Eastern Parkway
Broadway Office: 135 Broadway
Brooklyn, N. Y.

Massapequa Office: Hicksville Road
and Jerusalem Avenue

Deposits Insured by the Federal Deposit Insurance Corporation

Su ofseto spaudos darbais

KREIPKITĖS!

VIENYBĖ

Moderniškiausiomis mašinomis spaudai paruošiamos:

* BROŠIŪROS * BIULETENIAI * KATALOGAI
* KNYGOS * ILIUSTRUOTOS PROGRAMOS IR KT.

Foto reprodukcijos

192 HIGHLAND BOULEVARD, BROOKLYN 7, N. Y.
Tel. AP 7-7257

Haven Realty

JUOZO ANDRIUSIO APDRAUDOS ĮSTAIGA

Patarnauja perkant ir parduodant namus, įvairiuose apdraudimo reikaluose, užpildant (Income) taksus.

J. ANDRUSIO TRAVEL BUREAU

Parduoda bilietus visomis susiekimo priemonėmis į visas pasaulio vietas. Money Orders.

87-09 JAMAICA AVENUE WOODHAVEN 21, N. Y.
Tel. VI 7-4477 Atdara kasdien - 9 v. r. Iki 9 v. v.

THE

Tel. TAYlor 7-9842

Arlington

385 Arlington Ave.
Brooklyn 8, N. Y.

Restaurant
Ona ir Jonas Valaičiai

Sportinės žinios

KETURI LIETUVIAI TARP ŽYMAUSIŲ

Chicago American dienraštis prašė skaitytojus išrinkti žymiausias futbolo žaidėjas Amerikoje nuo 1942 m. ir iki šiol. Keli šimtai skaitytojų balsavo ir buvo išrinkta apie pora tuzinų garsiausių futbolininkų.

Tarp išrinktųjų buvo ir 4 lietuviai, visi žaidę su Chicago Bears rateliu. Pirmas yra Ed Kawal, Chicagos lietuvis, kuris žaidė prieš II Pas. karą ir sugrįžęs iš karo tarnybos dabar yra vienas veiklesnių Dariaus Girėno posto narių.

Antras yra Bill Wightgin iš Cambridge, Mass. Jisai iki šiol dalyvauja futbolo žaidime ir moko kitus. Trečias yra Chuck Drulis, chigagietis, kuris sugrįžęs iš Amerikos karo tarnybos prisirašė prie Dariaus Girėno posto ir yra automobilių pardavėjas Chicagos pietinei dalyje. Ketvirtas tai Bill Osmenski iš Providence, R. I., buvęs garsiausias lietuvis futbolo žaidėjas ir mokytojas. Pereitęs 10 metų dr. William Osmenski turi dantu gydymo kabinetą 4752 N. Broadway Chicagos ir paskutiniu laiku mėgina dalyvauti politikoje.

MIRĖ W. BARTUSH

Pereitą šeštadienį buvo palaidotas šv. Kazimiero kapinėse. Paliko nuliūdime seserį Viktorija White, jos vyrą ir jų sūnų.

Bill Bartush gimė 1908 m. ir augo Roselando kolo-

Klaipėdos Lietuvių gimnazijai persikrikštijus į Vytauto Didžiąją, ta proga 1930 metais, dail. A. Brako dramos studija suvaidino veikalą "Vytautas pančiuose". Nuotraukoje (sėdi iš kairės) muz. J. Bertulis, tos gimnazijos mokytojas. St. Purvinienė, kuri šią nuotrauką paskolino, stovi (su nuometu) viršuje. Dešinėje nuotraukoje Zosė Visockytė ir Kazys Preikštas muz. J. Bertulio balete "Pasaka", kuri Klaipėdoje buvo pastatyta 1930 m. vasario 3 d.

nijoj Chicagoj. Lankydamas aukštesnę mokyklą pradėjo lavintis bokse, bet 19 metų amžiaus Karolis Požėla buvęs žymus Amerikos ristikas, pradėjo lavinti jį ristikynėse. Lietuviai jį pažino kaip Bartašių, bet ristikynėse jis buvo žinomas kaip Bill Bartush.

1929 m. Požėla nusivežė Bartush ir kitą lietuvių ristiką Dan Bložis į New Yorką, kur jie dalyvavo J. Jakubausko rengiamose ristikynėse. Po poros metų jie apvažiavo visą Ameriką 1934 m. Požėla ir Bartush aplankė Angliją, Prancūziją, Belgiją, Italiją, Švediją, Rusiją ir Lietuvą.

Lietuvoj Bartush labai sužavėjo žmones, ypač merginas.

Iš sunkesnio svorio lietuvių ristikų Bartašius turėjo gražiausiai sudėtą kūną. Buvo per 6 pėdų aukščio,

Naujai peržiūrėta laida "Kaip tapti Jungtinių Amerikos Valstybių piliečiu," parašyta Marion Schibsy ir Read Lewis, tik ką buvo atspausdinta American Council for Nationalities Service organizacijos. Šis naturalizacijos vadovas, dabar pasiekęs 19-tąją laidą, per 40 metų buvo standartiniu šiuo klausimu leidiniu.

Naujas 128 psl. vadovas nurodo pilietybei įsigyti statomus reikalavimus, aprašo kiekvieną naturalizaci-

svėrė 220 svarų. Iki 1945 m. Bill Bartush važinėjo su ristikynėmis po Ameriką, Meksiką ir Kanadą kaip žymiausias Amerikos ristikas.

J. J.

Nauja laida kaip tapti JAV piliečiu

jos procedūros žingsni ir kiekvienam, norinčiam tapti piliečiu, tiksliai nurodo, ką jis turi daryti, kad įsigytų pilietybę. Šiame vadove, be to, yra specialus skyrius, kuriuo galima naudotis, ruošiantis naturalizacijos egzaminams. Jame yra 130 klausimų ir atsakymų apie Amerikos istoriją ir valdžios sutvarkymą. Vadove taip pat yra JAV-ių Konstitucija ir Nepriklausomybės Deklaracija.

"Kaip tapti piliečiu" knygelė yra skirta ne tik individualiam asmeniui, bet ir mokytojui, socialiniam darbuotojui ir advokatui, į kuriuos emigrantai kreipiasi patarimo ir pagalbos. Šiai

ekspertų grupei vadovas suteikia lengvai suprantamą informaciją apie techniskas naturalizacijos ir pilietybės gavimo problemas.

Paskiros "Kaip tapti Jungtinių Amerikos Valstybių piliečiu" knygos kaina yra vienas doleris ir ją galima gauti American Council for Nationalities Service įstaigoje, 20 West 40th Street, New York 18, N.Y.

American Council

Prel. Mykolas Krupavičius vietoj kalėdinių sveikinimų Kultūros Fondui atsiuntė 25,00 dolerių auką.

THREE JOES SERVICE STATION, Inc.

85-42 Woodhaven Boulevard Woodhaven, N. Y.

Telefonas: Virginia 6-9683

GERIAUSIĄS

INSURANCE ir REAL ESTATE

PATARNAVIMAS PAS

JOHN ORMAN AGENCY

110-04 Jamaica Ave., Richmond Hill, N. Y.

Telefonas: VIRGINIA 6-1800

Park Florist

Gėlės pristatomos į bet kurias pasaulio vietas.

MATTHEW MAZEIKA
Savininkas

80-15 JAMAICA AVE. WOODHAVEN 21, N. Y.
Telefonas: Virginia 9-3112

ROBERT F. NARK

Apraudo AUTO Specialistas
Any car - Any age driver
ALL FORMS OF INSURANCE

175 REMSEN ST. BROOKLYN 1, N. Y.
Tel. MAin 4-6400 UL 8-1061

DISCOUNTS TO QUALIFIED APPLICANTS
Mutual Insurance Insure your tomorrow today!

REPUBLIC LIQUOR STORE, Inc.

G. Jokubaitis, Manager

322 UNION AVENUE
BROOKLYN 11, N. Y.
Tel. EVERgreen 7-2089

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

JUOZAS KAVALIAUSKAS

LICENSED PENNA AND NEW JERSEY
1601 S. SECOND STREET PHILADELPHIA, PA.
Telefonas: DEwey 4-5136

CHARLES J. ROMAN

(RAMANAUSKAS)
1113 MT. VERNON STREET PHILADELPHIA, PA.
Telefonas: POplar 5-4110

JUOZAS GARŠVA

231 BEDFORD AVENUE BROOKLYN 11, N. Y.
KOPLYČIA LAIDOTUVĖMS Tel. EVERgreen 8-9770

STEPHEN AROMISKIS

(ARMAKAUSKAS)
423 METROPOLITAN AVENUE BROOKLYN 11, N. Y.
KOPLYČIA LAIDOTUVĖMS Tel. EVERgreen 7-4335

M. P. BALLAS FUNERAL HOME

ALB. BALTRUNAS-BALTON
660 GRAND STREET BROOKLYN, N. Y.
NOTARY PUBLIC Tel. STagg 2-5043

VISI ŠIE LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI ĮŠNUOMOJA
AUTOMOBILIUS (VAIRIEMS REIKALAMS)

VIENYBĖ

Ona Valaitienė, porą mėnesių išbuvusi Europoje pas savo dukrą ir ženą Trečiokus, sugrįžo į New Yorką. Kartu atskrido ir dukra Aldona su keturiais vaikučiais Ona, Ieva Aldona ir Rapolas Jonu ir ketina kiek paviešėti Amerikoje.

Klaipėdos minėjimas, rengiamas kelių organizacijų, o jų tarpe ir Mažosios Lietuvos lietuvių ir bičiulių, įvyksta šį šeštadienį, sausio 19 d., 7 val. vak. Carnegie Endowment International Center. Bus atitinkamos kalbos, o meninę programą atliks Vyrų oktetas.

Antoni Brzęk, Vienybės skaitytojas ir bičiulis, buvęs neprik. Lenkijos konsulas Chicagoje, prašo pranešti lietuviams, kad New Yorko Public Library (5th Ave. ir 42nd St.) prasidėjo ir iki kovo mėn. pabaigos vyks istorinė paroda, pavadinta "The Polish Uprising 1863 - 1864". Paroda vyksta II aukšte, netoli slavistikos skyriaus. Ją surengė Lenkų meno ir mokslo institutas ir bibliotekos užs. skyrius. Parodoje daug dalykų liečia ir lietuvių veiklą to sukilimo metu. Paroda skirta 100 metų sukakčiai prisiminti.

Patikslinimas: Pereitame Vienybės nr. buvo parašyta, kad Vyt. Panelio žmona yra iš Punsko. Paašškėjo, kad tai neatitinka tikrybės. Ponia Ivona Franckevičiūtė - Banėlienė yra lietuvaite, gimusi Kaune, vėliau su tėvais gyvenusi užsienyje, mokslo išėjusi ir dirbusi Breslave. Už klaidą atsiprašoma.

Pianistė Aldona Kepalaitė, kurios rečitalis įvyksta sekmadienį sausio 27 d., 5:30 val. po pietų Carnegie Recital Hall New Yorke (57th Street ir 7th Ave.) Visuomenė raginama gausiai dalyvauti šios talentingos pianistės koncerte.

Kasdienos temomis

J. PAROJUS

Nuobodžios, trumpos ir apniūkusios dienos mus iškraipo kaip neklaūžada muzikos instrumentą.

Nuo Vancouverio iki San Francisco eina žiema. Visi turim laiko, prisiminti senus laikus, bet mūsų kova už būvi, mūsų kasdieniniai darbai, mūsų kovos ryžtas neduoda sustot ir patogiai laiką praleist.

Matau, kaip veltui paėmęs nervingai varto "Sulaužytas Dienas" ir sako, kad "apgavau žaltį," daugiau nesius man. Tai BALFas skaičiuoja vajuos pinigus ir vis sako nebūtų blogai, kad dar kokią tūkstantinę atsistų, gi pilnas sandėlis drabužių prašosi greičiau išsiunčiamas į Europą. Bendruomenės kasininkas kaso plike, kad mažai moka nario mokestį, Lietuvus vajuos vis šaukia: padėkite išlaikyti lietuvių per angliškal

skaitančius intelektualus.

Taip eina žiema pro aukštą gelžbetoninį New Yorko miestą.

Po Vienybės metinio koncerto dabar ruošiamasi Vasario 16 minėjimui senoj Webster salėje. Daug kas galvoja eiti, bet kaip išėiti visai šeimai, jei reikia pirkti bilietus, jei šeimoje yra aštuoni nariai, Minėjimas ne maskaradas, jis reikalingas visiems, kaip katalikui Velykų rytas...

Eina žiema per mano miestą. Skaitau laišką iš Tėvynės. Ir ten šalta žiema ir didžiausi popierio planai, kaip pasivyti, kaip pralenkti Ameriką.

Mums nereikia jau nieko vyti, mums tik reikia ryžto ir noro, Amerikos lietuvių gyvena, jo statytos bažnyčios, klubai byloja, kad jis nemiega...

Komp. Julijui Gaideliui akompanuojant, solistai Daiva Mongirdaitė ir Stasys Liepas dainuoja Vienybės metinio koncerte Brooklyn Academy Music Hall. S. Narkėliūnaitės nuotr.

Mintys po koncerto

Atkelta iš 4 psl.

yra Lietuva, jokioj kitoj pasaulio daly jos sūnaus kapui negali būti lengvesnė žemė. Ten mūsų broliai, seserys, ne vieno ir tėvai, ten mūsų širdys, tai kodėl gi kai kuriuose mūsų tokia neapykanta jai tuo pačiu kartu? Pagaliau ar kaltas tas gražus būrys jaunimo, atvykęs New Yorko lietuvių pradžiuginti, kad jo rengėja, ne pasiklausius mūsų ultra patrijų, nuvyko aplankyti savo tėvų žemės? Ar kaltas jos sūnus, kuris dar nespėjęs perprasti su kokiomis kliūtimis jo tėvas leido laikraštį, taip nuoširdžiai imasi lietuvių darbui? O gal čia pat laikas, kada bus pradėdama ir mūsų muzikams bei dainininkams išsakyti kam rodytis ir kam ne?

Keistus laikus gyvename. Ir kaip nevienodai traktuojami Lietuvos priešai. Ar kada kas yra matęs baisesnį režimą, kokį vykdė Hitleris, bendrai vokiečiai? Bet man nėra tekę matyti pasmerkimo žmogui, kuris savo atostogų dalį nuvyksta praleisti Vokietijon, Mažato, aš dar nesu ir spaudoje mačiusi didesnio vokiečių piktadarybiu paryškinimo. O jos gi nė kiek nemažesnės už rusų, nors karta tam turėjau didelę abejonę, būdama apakinta mūsų pačių spaudos.

Visa tai vis labiau atstumia tikruosius lietuvius nuo bendro darbo, o jaunimą tiesiog baldo.

Dabar atrodo, kad kai kurie mūsų turi pasistatę uždavinį sunaikinti seniausią pasaulio lietuvių laikraštį, kuris kartais tarią teisybės žodį, nemielą išgirsti taikomajam.

Ar tai tokiu būdu saugome lietuvių?

* Pranas Narvydas, brooklynietis vyresniosios kartos veikėjas, po ligos kelioms savaitėms yra persikėlęs pas savo bičiulius dipl. inž. Kazį ir Aldoną Krulikus.

Elena Vainiūnienė iš Philadelphijos, Liberty Federal Savings and Loan Association sekretorė, vadovavusi Vienybės metinio koncerto programai praeitą šeštadienį, sausio 12 d. Brooklyn Academy Music Hall. S. Narkėliūnaitės nuotrauka

ALTS-gos Richmond Hill skyrius rengia Užgavėnių vakarą J. Steponio svetainėje - Festival Restaurant and Bar, 40 E. 26th Street, New Yorke, 1963 m. vasario 23, 7 val. vak.